

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izhaja vsak dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačane naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Duhovniška konkurenca.

Novo mesto, 6. sept.

Pisalo se je, da je katoliški duhovnik nasprotnik meščanstva. Dokazati se da to po vsi zgodovini, dokazati tudi, da sta katoliški duhovnik in meščan zastopnika nasprotujočih smeri. Gospodarstvo tlake in desetine se je upeljalo, ko sta grof in opat ali škof urejala v Evropi kmetijo; to gospodarstvo je razdelilo meščan in katoliški duhovnik ga ne gleda prijazno. V prejšnjih časih ni meščan trpel umešavanja katoliškega duhovnika v njegovo gospodarstvo. Meščani so bili samosvestni del narodov in bili so vodilni v razvoju gospodarstva in druge kulture. Tega ne prenese katoliški duhovnik in ne more tega utrpeti, koder ima še količjak moči v družbi. Imel jo je dolej po kmetu, ki je tudi po osvoboditvi od tlake in desetine ostal v tlaki farovža. Ker duhovnik ne more meščana z lepa spraviti pod svojo oblast, mu skuša nogo podstaviti v njegovem gospodarstvu. To stori s tem, da zbira v zdajšnjem času hranilni denar kmeta in pobožnih žensk v svojih posojilnicah in hranilnicah s tem denarjem potem kupuje. Katoliški duhovnik kupuje na primer hiše v mestih in nastanja v njih razne obrti, ki kaj dobička neso, katoliški duhovnik tudi porablja take hiše, da ustanavlja gostilničarske obrti. Ali to sam dela, ali kak konsorcij duhovnikov, to je gotovo, da kupuje in vodi potem take obrti. Duhovnikovskih posojilnic. Ako gre vse po sreči, se masti duhovnik s profiti, ako gre po nesreči, pa trpijo dotične posojilnice, ki so denar založile, oziroma kmet, ako sedanjim deželni odbor ne iztakne kje kako pomoč, da reši dotično posojilnico iz zadrege. Tako se pa ne nastopa pod krinko združništva, ampak se dogaja po izgledu francoskih menihov, ki so izvrševali razne obrti, ki so imeli usnjarije, šole, tiskarne, gostilne in so pripravljali opojne pijače. Drugim ljudem na Francoskem se to ni samo čudno zdelo, ampak občutili so, da jim je to nastopanje menihov omejevalo in jemalo občutno njih zasluge. Na Slovenskem imamo že precej menihov in nun in jih dobimo še več, če bodo v višjih vladnih krogih še dalje prepričani, da je dobro, da je masa neumna in bodo podpirali naprej go-

jitelja neumnosti, namreč katoliškega duhovnika pri njegovem delovanju. Na Slovenskem hoče posvetni duhovnik posnemati francoskega menih — nabiralca gmotnega bogastva — in hoče z denarji kmetijskih posojilnic vzdrževati taka podjetja. Umevno je, da ubožnejši obrtniki s takimi podjetji ne bodo mogli lahko tekmovali in jih ne bodo mogli izpodrinuti, ker razpolagajo duhovniška podjetja z denarji posojilnic, v katerih so le kmetu odgovorni, ki ne ume računstva. Tako kupujejo duhovniki večje mestne hiše, s katerimi so združene gostilničarske obrti ali sploh gostilne, ki so na dobrem glasu ali pripravne za izvrševanje gostilne. Nekaj krčmarjev je v naših mestih, ki hodijo z duhovniki čez drn in strn, ki pa ne opazijo, da se tudi njim tla izpodkopujejo. Tudi drugi obrtniki ne zapazujejo, da jim hoče katoliški duhovnik na ta način škodovati. Na Slovenskem je duhovnik danes človek, kakor je bil v času protestantske dobe na Slovenskem. On trguje, on krčmarji, on je tiskar; le to je razloček, da danes pametnejše nastopa kot krčmar, kakor tedaj v 16. stoletju, v katerem je bil zgolj goveda. Tedaj se je vzdignilo vse meščanstvo proti njemu in ga teplo, kar se je dalo.

Novo mesto je zaradi tega važnejše mesto, ker je v njem dosti uradništva, ker je v njem gimnazija in je politično stališče Novomeščanov precej vplivno na druge dolenske meščane. Ker bo skozi naš kraj vozila železnica v Dalmacijo in morebiti tudi železnica z Dunaja v Trst, zamore postati Novo mesto precejšnje središče obrti in trgovine vse Dolenjske in tudi nekega dela Hrvaške. V tem mestu hoče katoliški duhovnik v občini zavladati, bodi da bi sploh vladal meščane, bodi da bi ložje postavil v tem mestu svoje šotore za pridobivanje gmotnih koristi in oškodovanje meščana-obrtnika.

V Novem mestu je bil tiskar. Ta je prodal duhovnikom svojo tiskarno. Ta tiskarna služi katoliškemu duhovniku, kjer more. »Ljudska posojilnica« je kupila na dražbah dve hiši. Eno teh je morala zadržati, ker je preveč na njo posodila, druge ni bilo treba dražbati. Zdaj kupuje katoliški duhovnik nekdanj Brunerjevo slovečo gostilno, posredovalci te kupčije je vodja katoliške tiskarne v Novem mestu, Urban Horvat. V tej

gostilni se gostilničarska obrt prav lepo razvija, ako se dobro podpira dotičnega najemnika gostilne z denarji ali dobrimi pijačami. Pivovar na v Mengšu, katero je kupila klerikalna stranka, se ne da prodati. Kaj, če se toči pivo iste cenejše? Konkurenca takega konkurenta, ki zajema iz vreče kmetijskih posojilnic, je huda. Klerikalci se bodo zbirali v taki gostilni, in če bo gostilna kaj prida, tudi drugi meščani. Kmeti bi pa duhovniki komandirali v to farško gostilno. Tako urejuje tudi dekan Lavrenčič v Kamniku veliko gostilno. Mislim, da bo tudi Stembur zavpil, ako se to zgodi. — Pa za klerikalce, ki so že pridobljeni, se duhovnik ne briga dosti. Zaznamovani so in ne morejo lahko v drug tabor ter morajo mirno gledati, kako tudi njim duhovnik škoduje s konkurenčnim podjetjem.

Tako deluje zdajšnji slovenski duhovnik. Pa hodi pri volitvah meščan z njim, kaj pa je na tem, če te ubije s svojo konkurenco!

Zgornja Dravska dolina s posebnim ozirom na marnberški okraj.

(Predavanje g. nadučitelja Antona Hrena pri II. obratni enki slovenskih naprednih akademikov v Celju dne 2. septembra 1911.)

Prva občina ob koroški meji severno od Drave so Pernice, ki leže na 1060 m visokem hribu. O tej občini, ki ima po večini nemški občinski odbor, se je zadnjih par let tu-patam slišalo tudi po slovenskem časopisu več žalostnega ko veselega. Občinski odbor je prešel pred par leti v roke naših narodnih nasprotnikov, dasi je v celi občini le malo številce pravih Nemcev. Saj so jih leta 1900 našli le 93 in Slovencev 472, dasi tudi to število ne odgovarja resničnim razmeram. Rezultat zadnjega ljudskega štetja mi ni znan, najbrže bode pa še slabši za nas, ker je štetje izvrševal zagrozeni nemški župan, ki dobiva navodila za narodno gibanje od nemškega župana Elberja in od marnberških mogotcev, ki so vsi v tesni zvezi s »Südmärko« in »Schulvereinom«. Da so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali naši narodni nasprotniki, temu ni kriva njihova

moč, ampak malomarnost Slovencev in osebno nasprotstvo proti prejšnjemu slovenskemu županu. Posledice so se hitro pokazale. Šola je namreč utrakvistična.

Kakor hitro so dobili nasprotniki občino v roke, so takoj postavili vzrod tam, kjer je bilo za nje najbolj umestno — pri šoli. Občinski odbor je sklenil, da mora postati šola popolnoma nemška. Krajni šolski svet je še po večini slovenski in tako se sedaj borita že skoraj dve leti občina in krajni šolski svet. Kateri bode zmagal? Najbrže bode ostalo še nekaj časa pri starem.

Cerkev je v Pernicah še popolnoma slovenska. Dušni pastir je Hauptman. Mož je sicer vnet Slovenec, a je žal nekam preboječ in premehak, da bi vodil in dobro organiziral tamošnje okorne ljudi.

Sobota, ki je bila pred 50 leti še napol slovenska, je za nas skoro popolnoma izgubljena. Pred 10. leti so našli samo 12 Slovencev in sedaj so še tisti na papirju gotovo izginili pri zadnjem ljudskem štetju. Pač pa znajo stari ljudje še slovenski jezik.

Na Soboto in Pernice meji slovenska občina Sv. Primož nad Muto, katera obsega del muške in celo faro Sv. Jernej. V Sv. Jerneju, kjer žive pravzaprav le štiri nemške, oziroma pomembne rodbine, se bje hudo boj za slovensko šolo, ki je sedaj popolnoma nemška. Do sedaj je bila navada, da so bili na tej enorazredni vedno Slovenci, ki so učili oboje slovensko in nemško, četudi je bila šola samo nemška. To so vedoma trpele tudi šolske oblasti. Z novim nemškim okrajnim šolskim nadzornikom pa je bila šola pridružena k Nemeem. Slovenski učitelj je odšel in dobili so trdega Nemca iz Sobote. Tukaj se je okrajni šolski svet enkrat pošteno vrezal, ko je mislil po učitelju pomesti celo faro. Ljudstvo je že precej probujeno in se je odločno vprlo po krajnem šolskem svetu in po občini proti nemški šoli ter zahteva slovensko šolo in slovenski učni jezik. Nemščina pa naj se ne kot predmet, kar je popolnoma pravilno. Te pri-tombe leže že skoraj dve leti pri raznih šolskih oblastih, katere seveda ne kažejo nikakega zanimanja za to vprašanje. V Pernicah, kjer hoče občina nemško šolo, tam gre seveda s polno paro. Sicer pa se ne bode to vprašanje dalo zavleči in bode končno gotovo zmagala slovenska stranka.

V Sv. Jerneju je šola postala leta 1885. nemška po zaslugi takratnega župnika Galuna, ker je prejela od »Schulvereina« podporo 500 gld. — ne 200, kakor piše Beg — da je obila šola z deskami in postavila učitelju hlev, da ima mleko doma; »saj v tistem hlevu si lahko redi eno kozo«, kakor se zahvaljuje župnik Galun v šolski kroniki za izredno dobrotno podporo.

Najbolj narodno zaveden in trden kraj v celem marnberškem okraju na jezikovni meji je Sv. Primož nad Muto, ki tvori s Sv. Jernejem eno občino. Sem zastoj pljuskuje nemški valovi iz Mute in Marnberga. Ljudstvo je po veliki večini jako zavedno narodno.

Ker sem dosedaj omenil vse fare in občine, ki imajo za svoje središče Muto, kjer krijejo svoje potrebe pri trgovcih, moram omeniti tudi občino Gortino, ki leži na prijazni ravni na levem bregu Drave, kake pol ure od Mute.

Gortina ima sicer nemški občinski odbor in nemško enorazrednico na Vratih ter je imela leta 1900 samo 211 Slovencev in 457 Nemcev, vendar je občina gotovo nad tričetrtine slovenska in narodno gibanje zlasti pri odrasli mladini lepo napreduje v zadnjem času. Upati je, da bode v bodoče že boljše, ker za Sv. Primožem pošilja Gortina največ otrok v družbene šole na Muto, kljub temu, da imajo otroci po dva- do trikrat tako daleč.

Kmetje po tej občini so precej trdni in bogati; kar je pa starejših, so precej težko pristopni. Vendar se dajo še pridobiti, če zna človek prav ravnati z njimi.

Vsi ti kraji gravirajo na trg Muto, ki ima najlepšo lego v Zgornji Dravski dolini. — O Muti mi naj bode dovoljeno, da bom čisto kratek, ker je kraj mojega dela. Sicer je leta 1900 bilo naštetih 945 Nemcev in samo 121 Slovencev in se zadnjič najbrže ni dosti izpremenilo, vendar je na Muti lepa slovenska manjšina. Pri zasebnem ljudskem štetju smo našli nad 300 zavednih Slovencev. Sploh za vsak odrasli Mutčan razun priselencev oboje jezika. Slabše bode z mlajšo generacijo, ki obiskuje nemško 4razredno ljudsko šolo, kjer se niti latinice ne pončuje dovolj, da bi se otroci pozneje potom slovenskih knjig ne poslovenili. Da je Muta z vsok okolice že vendar danes tako ohranjena, ima dosti zasluge družba

LISTEK.

Ljubezen in sovraštvo.

Povest.

(Spisal Anton Antonov.)

(Dalje.)

2.

Natanko pred enim letom je bilo, ko je bil asistent Griva premesčen s Tirolskega na postajo Zavinek in bil obenem stalno nameščen. In ravno toliko časa je preteklo, odkar je bil Zgovoren imenovan adjunktom in Slamnik asistentom; Franc Ržen pa je bil takrat prišel kot uradniški aspirant v Zavinek.

Da se nekoliko poveselo in pri rujni vinski kapljici pokrepe svoje tovariški prijateljstvo, se odpeljejo vsi štirje tisto popoldne v bližnje mesto, kjer so se do osmih zvečer veselili ter sklenili nepretrgljivo vez ožjega prijateljstva.

Ob osmih pa so šli v gledališče poslušat Smetanovo »Prodano nevesto«. Vsi so zaporedoma sedeli v parterju v tretji vrsti na levo. Tik Griva je sedel Slamnik, zraven tega Ržen in poleg Ržena pa Zgovoren.

Vsi so bili veseli. Duše so jim vriskale, vesele se mladega življenja. Z vsem zanimanjem so poslušali

krasno ubrane zvoke izborne godbe ter se naslajali ob čistih, mehkih in mogočnih glasovih opernih pevcev in pevk. Zgovorna je igranje, petje in godba tako prevzela, da med prvim dejanjem ni opazil krasnega dekleta, ki je sedelo poleg njega na njegovi desnici. Se-le med odmorom po prvem aktu se je ozrl na lepo sosedo, zraven katere je sedel suhljat gospod, star petinpetdeset let v črni suknji in z lasuljo na glavi.

Ker sta bila gospodična in gospod sama v živahnem pogovoru, ni kazalo Zgovornu začeti razgovora z gospodično. Čudno se mu je pa zdelo, da ga vznemirila njena bližina, in to bolj in bolj. Večkrat si je prizadeval, da bi se pomiril, a se ni mogel. Vedno in vedno, spet in spet so se njegove oči obračale vanjo.

Med odmorom po drugem aktu so Griva, Slamnik in Ržen zapustili svoje sedeže, a Zgovoren je ostal, kakor pribit na svojem mestu. To ga je še bolj vznemirilo. Rad bi bil šel s svojimi prijatelji na hodnik, ali lepa in mlada sosedka je menda začarala. Rad bi bil govoril z njo ter ji zrl v globoke temne oči, pa ji je oni suhljat gospod s črno lasuljo na glavi vedno kaj pripovedoval.

Lepa sosedka Zgovornova je tudi začutila neko čudno, a vendar prijetno razburjenje v svoji duši. Saj je poslušala malo prej pogovor med Zgovornom, Rženom, Slamnikom in

Grivo. Spoznala je, da so si tovariši in prijatelji, a Zgovoren v kljub temu ni šel z njimi na hodnik.

Tudi ona bi rada izpregovorila nekaj besed z njim. Če že drugega ne, bi ga vprašala vsaj to, kako mu ugaja »Prodana nevesta«. Suhljat gospod poleg nje je opazil, da se med Zgovornom in njegovo sosedo nekaj vrši, da se molče pogovarjata, da se njuni duši nehoti in slučajno bližujeta. Dasi je videl, da ga ne posluša mlada gospodična nič več tako pazno, kakor ob začetku. V njenem vedenju in govorjenju je spoznal neko razburjeno zatresenost, če že ne zmedenost. Zato ji je pa še živahneje in zanimivejše govoril.

In spet je zasvirala godba, in ljudje so se vračali na svoje prostore. Tudi Zgovornovi tovariši so se vrnili na svoje sedeže.

»Zgovoren bo pa oči pozabil tukaj,« pove Griva Slamniku na uho, Slamnik pa Rženu.

»Kaj oči, dušo, dušo bo prodal za svojo Marušo,« se zopet ponesreči Slamniku govorica v verzih.

»Zgovoren, te že imamo,« reče Ržen natihoma Zgovornu.

»Zakaj,« vpraša Zgovoren zardeti lica.

»Pravimo, da se tvoje srce obrača z leve na desno,« zašepeta šaljivo Ržen.

»Ti si dolg in velik cepec, če mi ne zameriš,« reče skoraj toliko sliš-

ne, da ga je čula tudi njegova lepa sosedka.

»Hvala za ta tvoj dolgi in veliki poklon,« se mu zahvali potihoma Ržen. »Ne zamerim ti pa ne, ker se mi smiliš.«

»Zakaj mi ne zameriš? Saj sem te vendar zakazal!«

»Hm, zakaj ne?! Zato ne, ker te imam rad ter se bojim zate, da ti ne zleze srce preveč na tvojo desno stran,« se norčuje Ržen.

»Vrag naj . . .« je hotel zarobiti Zgovoren Rženu; pa je posegel vmes Slamnik rekoč: »Prav otroče je vajino govorjenje. Razgovorita se vendar med odmorom, ne pa sedaj, ko sedita, da poslušata, ali vsaj ne motita drugega občinstva. Tvoja mlada sosedka, Zgovoren, te že kar pisano gleda. Iz zaljubljenosti menda ne stori tega.«

Zgovoren mu je hotel nekaj prav pikrega odgovoriti, a se je vgriznil raje v jezik, ter se je spomnil zadnjih Slamnikovih besed. Strahoma je pogledal na svojo mlado sosedo, ki ga je zares prav hudo ali pisano gledala, kakor je rekel Slamnik.

Po končani operi se je občinstvo razšlo. Nekateri so šli domov, nekateri pa so jo zavili v gostilno, da niso šli spat z lačnim želodcem. Tretji so se razkropili po mnogoštevilnih kavarnah, in med temi sta bila tudi nepoznana Zgovornova sosedka, mlada in lepa gospodična in njen spremlje-

valec, tisti suhljat gospod v črni obleki in v petinpetdeset letu svoje starosti, kakor sem že omenil.

Kavarna, v katero sta vstopila, je nosila na vseh svojih vratih in oknih ime »Central«. Vse polno je bilo v njej, samo ena okrogla mizica iz marmora je bila še prosta; in k tej sedeta naša neznanca znanca.

Kmalu po njunem vstopu je primahajo v ravno to kavarno Zgovoren, Griva, Slamnik in Ržen v razposajeno živahnem pogovoru.

Seveda jim ni drugega preostajalo, kakor, ali sesti k oni okrogli mizici, ali pa oditi naravnost na kolodvor. Odločili so se za prvo ter priselili k oni gospodični in onemu gospodu . . .

Gospod se je predstavil za postajnega načelnika Matijo Sušnika v Pristanju, gospodična pa za njegovo hčerko Zalko.

Služaj je hotel, da je Zgovoren imel sedaj na svoji levi strani Sušnikovo Zalko. In Rženu se je kar videlo, da je hotel Zgovornu povedati, da se sedaj boji zanj, ker mu bo skoraj gotovo zlezlo srce preveč na levo stran.

Sprva je tekla govorica nekam raskavo. Ali ko so izginila tista boječa čustva, ki jih ima človek nehoti napram nepoznancem, se je razvilo nepriljeno in nad vse zabavno govorjenje.

(Dalje prihodnjaja)

sv. Cirila in Metoda, ki je kupila na najlepšem prostoru v trgu največjo in najlepšo hišo — grad, kjer je nastanila svojo šolo ter je dobila prostora tudi slovenska trgovina. Leta 1908 se je šola preobnavala v mešano (prej je bila samo deliška), ki se vedno lepše razvija. Pred tremi leti sem našel 27 otrok, sedaj jih je v dvarazrednici 92 in v par letih bode število naraslo za trirazrednico.

Na Muti drži nemštvo pokonci župan Erler, ki je obenem lastnik fužin, kjer so zaposleni samo slovenski delavci. Med 300 delavci nima 10 pravih Nemcev. Seveda se ti reveži ne smejo ganiti v narodnem oziru. Mož je, četudi pri 60. letih, skrajno delaven v nacionalnem oziru in zna pridobiti s sladkimi besedami skoraj slehernega na svojo stran. Narodni nasprotniki bodo z njim izgubili glavni steber, katerega ne bodo mogli nikoli nadomestiti.

Nemci imajo požarno brambo, in ker se je število otrok v nemški šoli manjšalo, v slovenski pa naraščalo, so si ustanovili »Schulverein«. Na nemški šoli se blesti znana tablica, da je podpirana od »Schulvereina«. Večje trgovine so tri, dve skrajno »nemški«, Brinar in Počivavsek, in ena slovenska, ki je nastanjena v poslopju družbene šole.

Gostilen je 7; vse so nemške. Jako važno je, da bi dobili Slovenci svojo gostilno, kar moramo doseči v najkrajšem času. Tako živahnega, narodnega gibanja na obeh straneh, kakor je na Muti in v sosednjih občinah, menda ni nikjer v Dravski dolini.

Slovenci imamo še rajfajznoško in »Prosvetno« knjižnico. Pri Sv. Primožu je bralno društvo, klerikalno, ki pa še precej deluje. Ljudstvo se je največ prebudilo z veseliciami, ki smo jih prirejali v društvenem poslopju, kjer so kmečki fantje in dekleta tudi tamburali.

Vzhodno od župnije Št. Jernej je fara Št. Lovrenca nad Ivnikom (ne Ivnico), ki spada deloma še pod marnberški okraj. Št. Lovrenca je popolnoma nemški. Do sedaj je imel še slovenskega duhovnika, a odkar je odšel upravitelj Tomažič, je fara v rokah trdega Nemca. Temu je kriv sekovski škof, ki je tako nacionalen, da v jezikovnemšane fare ne da niti slovenskega duhovnika. Izgovor, da jih nima, ne pomaga nič. Reklo se mi je od duhovniške strani, da je rekel pri neki priliki: »Ich brauche keine slovenischen Theologen.« Naš škof je bolj koncilijanten proti Nemcem. Slučaj Št. Jernej. K meni je prišel nekoč mož od Sv. Lovrenca in je s solzami v očeh pripovedoval, da se ne bode mogel s svojo družino niti spovedati, ker ga duhovnik ne razume. Šola je dvorazredna in učitelj je rodom Slovencec, piše se Horvat. (Konec prihodnjic.)

Politična kronika.

Parlamentarna komisija državno-zbornskega kluba je imela včeraj sejo. Posvetovali so se o političnem položaju in o nadaljnjem postopanju čeških poslancev v jesenskem zasedanju državnega zbora in pri spravi pogajanjih v Pragi. Nekateri govorniki so poudarjali, da Čehi ne smejo več dovoliti, nego prej. Definitivno se o tem ni sklepalo. V debati je več govornikov predlagalo junktim med delozmožnostjo češkega deželnega zbora in delozmožnostjo državnega zbora. Govorili so tudi o korakih, ki naj se store v zadevi vodnih cest in lokalnih železnic.

Predsednik državne zbornice dr. Sylvester je ugodil prošnji predsedstva nemškega socialno-demokratskega kluba, naj začne s pripravami za sklicanje ene seje državnega zbora in je naročil pisarni državne zbornice, naj se povabijo klubni načelniki h konferenci, da določijo dan te seje.

Vojni minister baron Schönaich je včeraj, kakor poroča »Neue freie Presse«, podal demisijo. Baron Schönaich bi se moral udeležiti cesarskih manevrov. Ker je pa podal demisijo, seveda ne pojde. O njegovi demisiji se bo odločilo v par dneh.

V ogrsko-hrvatskem državnem zboru pravzaprav ne delajo drugega, nego da poimensko glasujejo. V včerajšnji seji je bilo tudi nekoliko kravalov. Opozicija je ostro napadala jušniškega ministra Székelyja zaradi nekega medikla. Poslanec Sümezy ga je nazival za cesarjevega blapca. Koncem seje je grof Batthyany interpeliral zaradi uvoza argentinskega mesa in izjavil, da se po njegovem mnenju ne sme dovoliti stalen uvoz argentinskega mesa. Nima pa nič proti temu, če se pripuste posamezne pošiljke, da se cene regulirajo. Iz vsega je razvidno, da državni zbor ne more uspešno delovati. »Magyar Hirlap« poroča, da pride cesar jutri zopet v Schönbrunn in da bo čez par

dni sprejel ogrskega ministrskega predsednika v avdijenci, ki bo cesarju predlagal, naj se državna zbornica razpusti. Ministrski predsednik si bo izprosil cesarjevo dovoljenje in v svrhu pogajanj z opozicijskimi strankami in se bo pred razpustom državne zbornice pogajal z njimi o treh vprašanjih: o obrambni reformi, o volilni reformi in o reformi poslovnikov. O vprašanju pogajanj, ki jih bo ministrski predsednik osebno vodil, se bodo posvetovali v prihodnjem ministrskem svetu.

Bosanski sabor bo sklican dne 2. oktobra, kakor poroča bosenska korespondenca. Ker čaka veliko materiala rešitve, tedaj bo zasedanje dolgo in bo morda trajalo do začetka meseca junija. Kakor poroča glasilo združenih muhamedanskih organizacij »Zeman«, bo sedanji podpredsednik Vojislav Šola postal najbrže predsednik, dočim postane dosedanj podpredsednik dr. Safvet Beg Bašagić podpredsednik. Podpredsednik dr. Nikola Mandić obdrži svojo dosedanj funkcijo. Začetkom tega zasedanja namerava vlada predložiti kreditno predlogo. Novo posojilo naj se uporabi v javne svrhe in naj bo takorekoč prvi obrok za pokritje onih zahtev, ki jih je stavila Bosna glede zgradbe nujno potrebnih cest, izvedbe melioracij itd. Tudi vprašanje zgradbe novih železnic se bo rešilo z novim posojilom.

Francosko-nemška pogajanja se precej normalno razvijajo. Včeraj je nemški državni kancler Bethmann-Hollweg podal cesarju v Kielu daljše poročilo. Kiderlen-Wächter bo najbrže še danes dal odgovor na francoske predloge. »Temps« poroča po dobrih informacijah, da je Nemčija baje zadovoljna s pogajanjimi na podlagi novega statuta. To bi toliko pomenilo, da dobi Francija tako zelo zaželeno politično svobodo v Maroku pod pogojem, da se zjamči Nemčiji gospodarska svoboda. Postopanje Nemčije je vzbudilo tudi ostalim državam apetit. Italija hoče doseči vodilno gospodarsko stališče v Tripolisu. Nekateri italijanski listi zahtevajo celo, naj Italija zasede Tripolis. Tega pa ne bo pripustila Turčija, ki že zdaj naglaša, da o usodi Tripolisa nimajo odločevati veljavosti, temveč Turčija. Tripolis je turška provinca, kar dokazuje že to, da ima Turčija tam veliko vojaško moč, ki naj varuje turško gospodstvo. — Čeprav se francosko-nemška pogajanja mirno vrše, vendar se še vedno v nekaterih državah pojavlja strah pred vojno. Poročali smo že, da se Belgija oborožuje. Zdaj pa poročajo, da se tudi Holandija nekako pripravlja. Častniki ne dobe dopusta in Holandija pošlje najbrže svojo poljsko artilerijo na obrežje Severnega morja. Holandija in Belgija hočeta preprečiti, da bi Anglija svojega vojaštva ne izkrcala v slučaju vojne v Holandiji ali v Belgiji in bi se s tem kršila nevtralizacija.

Štajersko.

Iz Rajhenburga. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Rajhenburg in okolico ima svoj redni občni zbor dne 8. t. m. ob 3. popoldne v gostilni g. Josipa Rosarja v Rajhenburgu.

Celjska ženska podružnica Ciril-Metodove družbe. V soboto dne 2. septembra t. l. je imela ob zelo slabi udeležbi svoj letni občni zbor celjske ženske podružnice. Tembolj razveseljena pa so bila poročila, iz katerih posnemamo, da je imela podružnica v preteklem društvenem letu 110 članic ter 1434 K 66 vin. skupnih dohodkov, od katerih se je odposlalo družbi v Ljubljano 1279 K 37 vin. Navadili smo se sicer zadnja leta v Celju samo le tožiti nad neuspehi, tako da zunaj povsod mislijo, da ni pri nas nobenega navdušenja in delavnosti več, zato še tembolj povdarjamo navedene številke, ki so v ponos in čast onim maloštevilnim narodnim damam, ki so celjsko žensko podružnico spravile na to višino. Pri volitvah se je izvolil sledeči odbor: ga. dr. Kalanova, predsednica; ga. J. Diehlova, podpredsednica; ga. B. Prekorska, tajnica; gdnca. M. Kopačeva, blagajničarka; kot odbornice: ge. Rebkovala in Videnšekova ter gdnca. M. Sernečeva in M. Hrašovec; pregledovalke računov: ge. dr. Kukočeva in dr. Karlovšekova. Na zborovanju se je sklenilo prirediti v jesenskem in zimskem času redne Ciril-Metodove večere po dvakrat na mesec, da se tako oživi narodno družabno življenje in se budi zanimanje za delo v prospeh naše šolske družbe. Za nedeljo 24. septembra popoldne se je sklenilo prirediti velik izlet vseh celjskih narodnih društev v Bukovžlak h gospe Minki Koželj. — Sodinovi, kjer ima ženska podružnica tudi svoj nabiralnik. Glavno družbo je zastopal na obnem

abera g. potovalni učitelj J. Prokorski. Podružnici, ki se je v preteklem letu iz prejšnjega mrtvila tako okrepila, želimo, da vstrajno nadaljuje svoje delo.

Iz Šmarja pri Jelah. V tujak. šnji občinski pisarni se bo dne 14. septembra ob 11. popoldne vršila javna dražba zakupa občinskega lovškega okoliša Št. Peter na M. p. (za čas od 1. oktobra 1911 do 30. septembra 1917). Izklicna cena je 24 K 40 vin.

Verače pri Kozjem. Tu je v soboto ob 6. zvečer pogorelo gosp. Jakoba Kovača gospodarsko poslopje z vsemi poljskimi pridelki. Zavarovalnica je neznatna. Zažgali so najbrže otroci.

Iz Celja. Vpisovanje v I. razred c. kr. samost. nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju se bo vršilo dne 16. septembra t. l. od 8. do 10. popoldne.

Vuzenica. Po občini in okolici so raztrosili nekateri zlobno govoričarji, da je občinski odbor svojevoljno sklenil, delati na to, da se sejmšice prestavi s spodnjega trga na zgornji, in sicer baje samo zato, da se škoduje interesom nemških tržanov. Ker je ta vest uradno dognana laž, ki ima prozoren namen, oblatiti tukajšnji občinski odbor in c. kr. okrajnega živinozdravnika v Slovenjgradcu, opozarja podpisano županstvo vse gotove obrekovalce, da prenehajo takoj s to govornico, sicer jih bode zasledovalo sodniško. — Trško - občinski urad Vuzenica, dne 3. septembra 1911. — Župan: A. Mravlja k.

Iz Središča. Naša Ciril - Metodova podružnica ne priredi veselice dne 8. septembra iz razpih vzrokov, dasi je javnost nameravano velikokrat z veseljem pozdravljala. Zato pa se udeležimo v kolikor mogoče velikem številu slavnosti v Ptuj dne 10. septembra.

Sv. Barbara v Halozah. Šolarska veselica, katero je v nedeljo priredilo »Podporno društvo«, je uspela čisto imenitno. Obisk je bil dovoljen. Ljubki in nedolžni otročki glasovi pri petju, deklamacijah in gledališki igri so si osvojili gotovo vse navzoče. — Svojo odločnost so opravili gospod baron Makso pl. Kübeck, kot predsednik društva, gospa baronica Albertina pl. Kübeck, kot blagajničarka ter neki gospod profesor. Zato so pa poslali vsi trije 43 K. Hvala! — Vsem onim, ki so sodelovali pri veselici, posebno pa gospodičinam kolegijam in gospodom kolegom, pa menim da ne bo treba peti hvale s puhlimi frazami, ker sem uverjen, da jim je že delo samo na sebi in njegov uspeh največja hvala. — Vekoslav Selinšek, tajnik društva.

Elitni koncert v Celju priredi »Narodna Čitalnica« v četrtek 7. t. m. v veliki dvorani »Narodnega doma« s prijaznim sodelovanjem gg. Anton Nerata ter konzervatoristov Makso Unger (stud. comp.) in Mirko Nerata (stud. opere). Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina: I. sedež po 2 K, II. po 1 K, stojšče po 60 vin. Čisti dobiček je namenjen za uboge slovenske, v tujini študujoče glasbenike. Slovensko občinstvo opozarjamo na to prireditve.

Otvoritev ljudske knjižnice na škem mostu. Po končani narodno-obrambni enketi so se podali ob pol 1. popoldne spodnještajski napredni akademiki k veliki ljudski slavnosti v Zidani most, kjer jih je pričakovalo mnogo narodnega občinstva, na čelu jim naše požrtvovalne dame. — Slavnost se je pričela z otvoritvijo javne ljudske knjižnice »kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju«. V prostorni dvorani gostilne g. Juvaničiča se je sešlo znatno število akademikov in rodoljubov iz Zidanega mosta. Predsednik kluba naprednih slovenskih akademikov, pravnik France Hrašovec je otvoril knjižnico s krasnim nagovorom, v katerem je poudarjal pomen ljudskih knjižnic za napredek našega naroda ter izročil tretjo »klubovo« knjižnico v varstvo in oskrbo tamošnjih rodoljubov. — Zahvalil se mu je g. E. Vargazon v navdušenih besedah in zagotavljal, da si bodo zidanaški narodnjaki vedno v svesti zaklada, ki jim ga je preskrbel delavni »klub«. — Knjižnica je ena izmed najkrajših, kar jih je na Spod. Štajerskem, obsegajoča skoraj vsa za ljudske knjižnice primerna dela slov. slovstva in gotovo je, da bo obrodila oni sad, ki so ga nameravali doseči njeni ustanovitelji z u. malimi gmotnimi sredstvi! — Po tem oficijalnem delu se je pričela velika ljudska veselica pri »Radeškem mostu«. To je bila slavnost v pravem pomenu besede. Od blizu in daleč je prihitela naša narodna - zavedna inteligencija, v mnogobrojnem številu so bili zastopani: Radeče, Zidani most, Celje, Laški trg, Hrastnik, Trbovlje, Sevnica, Krško, Brežice, Zagreb itd., sploh vse Posavje. — Na bajno okrašenem vrtu gosp. Petričiča, je nastalo takoj po prvih taktih celjske »Narodne godbe« pravo vrvenje. V krasno okinčanih šotorih

se prodajale naše prijazne in dražestne narodne dame, na čelu jim blagorodna gospa dr. Homanova, gospodična so v najkrajšem času razprodale številke za srečlov, šopke, šaljivo pošto itd. Kmalu je vladalo na vsem slavnostnem prostoru pravo veselico razpoloženje, vsakemu udeležencu se je čitalo z obraza, da je zadovoljen in vesel nad tako izbornim uspehom prireditve. Vrsto napitnic je otvoril gospod dr. Homan ter nazdravil delovanju in pravemu narodnemu stremljenju naprednih slovenskih akademikov, spominjajoč se časa svojih akademičnih študij in primerjajoč ono dobo z današnjo. Končal je z željo, da bi delovali vedno, vztrajno po začrtanem cilju! — V imenu naprednih akademikov se mu je zahvalil za njegove prijateljske besede pravnik Vane Radej, ki je na kratko orisal gmotne razmere, posebno revnega praškega dijaštva in poudarjal važnost podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi, kateremu je namenjena današnja slavnost. Zahvalil se je obenem damskemu odboru, posebno gospe dr. Homanovi za požrtvovalno delovanje in prizadevanje za čim večji uspeh prireditve. — Gospa dr. Homanova se je odzvala v kratkih, a tembolj prisrčnih besedah in zagotavljala akademike, da so narodne dame z največjim veseljem prevzele prireditve v svoje roke in to tem raje, ker se je šlo tukaj za uboge kruha potrebne slovenske visokošolce. — Navdušeni živjivosti so sledili njenim besedam, godba je zasvirala in akademični pevski zbor je zapel »Buči, morje adrijsko...« — Nato se je nadaljevala nepriljena zabava, ples itd., godba je igrala neumorno, nastopal je pevski zbor, mladina se je živahno udeleževala plesa do rane jutranje ure. Prišel je čas ločitve, občinstvo se je odpeljalo s posameznimi vlaki, odšel je tudi radeški »Sokol«, ki se je polnoštevilno udeležil prireditve in razšli smo se v sladki zavesti, da se je polnožili kamen do zgradbe boljše bodočnosti naše mladine — Upamo, da bo tudi gmotni uspeh slavnosti tako ugoden, kakor je bil moralni.

Koroško.

Sumljiva bolezen. Kakor smo že včeraj poročali, so odpeljali prednočnem v oddelke infekcijske bolniče prevoznika in prodajalca premoaga Korentarja. O natančni preiskavi njegove bolezni danes še ni uradnih poročil, vendar pa je upati, da Korentar nima kolere.

Nemška surovina. V ponedeljek je sin mojstra mestne plinarne v Beljaku radi malenkostnega prepira vrgel nekega 16letnega Antona Vrankerja ob tla in ga s tako silo suval in brcal v spodnji del telesa, da je oblezal Vrankar nezavesten na cesti. Prenesli so ga k neki rodbini Raimund, kjer ga je dr. Katnik spravil šele čez 3 ure k zavesti. Suroveža so takoj aretirali, toda na prošnjo očeta zopet začasno izpustili.

V Beljaku ponesrečene haremске dame perzijske šaha. V noči 11. februarja se je peljal perzijski šah v spremstvu 5 dam svojega harema z Dunaja čez Beljak v Meran. V Beljaku so odšli salonski voz od vlaka državne železnice, da ga pripno vlaku južne železnice. Pri tem pa je priletel voz s tako silo na vlak južne železnice, da je padla iz polie prtljaga in lahko poškodovale dame in njihove evnuhe. Seveda je bil strah nežnih dam večji kot njihove poškodbe. Kot povzročitelja te grozne nesreče so navedli strojnika Kendu, ki je bil obsojen pri okrajnem sodišču v Beljaku radi prestopka zoper telesno varnost na 4 dni zapora. Zoper to razsodbo se je Kenda pritožil. Tozadevna vzklicna obravnava se je vršila včeraj pri deželnem sodišču v Celovcu. Vzklicno sodišče je Kenda oprostilo krivde in kazni.

Primorsko.

Iz poštne službe. Za poštne praktikante sta imenovana trgovski akademik Lud. Ravbar in gimnazijski abiturient Franc Elias.

Prepovedano cerkveno slavlje. Okrajno glavarstvo v Sežani je prepovedalo radi nevarnosti, da se lahko razširi po Sežani in okolici kolera, običajno cerkveno slavlje, ki bi se imelo vršiti jutri v Repentabru, Kačičah, Rodiku in okolici. Romarji imajo prepovedan vstop v te kraje.

Kolera v Kanalu. Po Kanalu se je raznesla vest, da se je pripetil tam slučaj kolere. Ta vest pa ni resnična. Povzročila jo je nenadna smrt neke deklice, ki je prišla iz Trsta in se je doma pri materi zastrupila.

Požari. Nad Čedadom je pogorelo prednočnem okoli 5000 m² grmovja in mladega drevja. Ogenj so pogasili v treh urah. Včeraj pa se je vnela hosta nad bivšo Judtmanovo pivovarno v Koloniji. Ogenj so v kratkem zadušili. Snoči pa je izbruhnil ogenj v

prodajalni papirja in drobnarije Viktorije Pagan v ulici Sette Fontane. Gasilci so oženj kmalu zadušili. Skoda znaša le par sto kron, ki je pokrita z zavarovalnico. Vzrok ognja v vseh treh slučajih je neznan.

Bik ubil pastirja. V Draguču je zbešel na paši bik istrski kmetijske družbe. Zaietel se je v 70letnega pastirja Simona Grosiča in mu razparal prsi. Grosič je bil takoj mrtev. Z veliko težavno so došli kmetje ukrotiti zbešnelega bika.

Japonska vojna eskadra ne obišče Trsta, kakor je bilo to prvotno v načrtu. Eskadra je odplula danes iz Reke v Pulj. Tam ostane do 9. t. m. in pelje od tod na Malto in od tam skozi Suez nazaj na Japonsko.

Hipna blaznost. Zblazneli so snoči v Trstu kar tri osebe. Na opazovalnico so odpeljali 24letnega delavca Antona Tomazinija, 26letno prostutko Marijo Barbarič in 60letno zasebnico Alojzijo Bartolini. Vzrok blaznosti je še neznan.

Nov parnik. V soboto dopoldne spuste slovesno v morje nov parnik »Cesar Franc Jožef I.«, zgrajen v ladjedelnici v Trzinu. Slovesnosti bode prisostvovala nadvojvodinja Marija Jožefa.

Mala stanovanja. Tržaški občinski svet je sklenil svoječasno na predlog društva za ceno stanovanja, da sezida na travniku nasproti botaničnemu vrtu v Trstu več hiš, ki bodo imela izključno mala stanovanja. Sedaj so pričeli s stavbo teh hiš. Za enkrat bodo sezidali šest hiš, ki bodo imele sto stanovanj.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Druge?

III.

Sklep, da umore kralja in kraljice.

Z Genčičevim predlogom so vsi soglašali razen nadporočnika Milana Miljkovića, ki se še ni mogel odločiti. Na to so znova dali roko Genčiču v znak svoje zaprisege.

Sedaj je bil razgovor že nekoliko svobodnejši: prešli so na samo stvar in končno jeli razpravljati o načinu, kako bi mogli svoj načrt izvesti.

Po vsestranskem pretresovanju tega vprašanja so se zedinili, da je najumestnejši način, ako se kasneje ne najde drugega, da se naklep izvrši z umorom kralja Aleksandra in kraljice Druge. Za ta slučaj sta bila stavljeni dva predloga.

Prvi predlog je meril na to, da se umor izvrši na neki veselici.

V to določeni častniki naj bi se neprestano nahajali v bližini kralja Aleksandra in Druge, eni bi naj imeli neprestano pred očmi kralja Aleksandra, drugi pa bi naj spremljali kraljico. Drugi častniki bi naj bili določeni v to, da paziyo na ugoden trenotek in da dadó znak za ugašenje luči.

V temi bi naj potem častniki, katerim bi bila poverjena izvršitev načrta, z noži zabodli in umorili kralja in kraljico.

V drugem predlogu se je nasvetovalo, naj se atentat izvrši v gledališču. Častniki zarotniki bi naj zavzeli ložo nasproti kraljevi. Vsak izmed njih bi naj prinesel sabo karabinko, skrito pod plaščem. Čim bi v gledališču pogasile luči in ostale samo žarnice na odru, naj bi častniki izvršili svoje dejanje.

Preje bi bilo treba ukreniti razne varnostne odredbe: določeni vojaški oddelki bi naj obkolili gledališče, posamezne privatne hiše bi bilo treba zastražiti ter aretovati vse uglednejše osebe — ministre, divizijonarja, mestnega prefekta itd.

Med razpravljanjem o načinu, kako bi se naklep dal najbolje in najlažje izvesti, so zarotniki opazili nepričakovan duševni preokret pri nadporočniku Milanu Miljkoviću.

Kes in strah sta vplivala nanj, da je rekel: »Gospodje, jaz vidim, da so to strašne stvari in da se ne morem za nobeno ceno udeležiti tega, o čemer smo danes razgovarjali.« Genčič ga je skušal pregovoriti, toda zaman. Zahtevali so od njega častno oficirsko besedo, da ne bo o stvari nikomur ničesar povedal in da bo mogoč tudi o tem, kar so ta večer razpravljali. On je dal častno besedo in je tudi v resnici ostal mož beseda.

Na to so se razšli. Nekateri izmed njih so spremenili Miljkovića domov, a so se potem vrnili, da nadaljujejo razgovor o tem, da-li jim grozi kaka nevarnost ali ne vesled nastopa nadporočnika Miljkovića.

Sporazumeli so se, da ostanejo pri svojem prvotnem zaključku. Na to so se razšli.

Kasno ponoči je prišel Genčič domov, ne prebudil ter mi v skrajni razburjenosti razložil vso stvar. Jaz sem mu odgovoril:

»E, moj sinko, ako se je izvršila že zakletev, potem je stvar že končana«

na in ako zato ne pridemo na vislice, pa gotovo v dosmrtno ječo.

Ker sem videl, da so Genčiča te moje besede preplašile, sem ga jel miriti dokazujoč mu, da se ni bati izdaje: ako bi Miljkovič jih tudi hotel izdati in stvar izpovedati, vendar bi njegova ovadba ne izdala mnogo proti devoterici, ki bi naravno tej ovadbi odločno oporekali.

Končno sem se pripomnil: Ako si že tako daleč zabredel v stvar, potem moraš naprej.

A kaj bi naj drugega storil, ko sem vendar vedel, kaj me čaka, ako zopet zapro Genčiča?!

Torej naprej; kar se zgodi, naj se zgodi.

Priznavam, da je bila to moja prva pogreška, da sem se izjavil za solidarnega z Genčičem, mesto da bi se bil z vso silo potrudil, kakor bi bilo treba, da ga odvrnem od naklepa. Priznavam, da bi to mogel storiti, ker sem imel takrat velik vpliv nanj.

Toda to svojo prvo pogreško rŕo lahko odpušam samemu sebi, ker sem bil takrat z Genčičem vred prepričan, da je edina rešitev domovine v tem, ako se Aleksander in Draga odstranita.

Zaradi tega sem se izjavil za solidarnega z Genčičem, se pridružil zaroti, ter jo podpiral z vsemi moimi, s trudom in z mukami, v nevarnosti za življenje svoje in svojih, posvetivši vse svoje sile končnemu smotru, da se kralja Aleksandra odstrani s prestola.

Dnevne vesti.

«Gospodarska zveza» bi se sicer rada izvila, toda to se ji ne bo posrečilo in naj priobčuje še tako brihtne novice v »Slovenec«. V večeršnjem »Slovenec« pravi »Gospodarska zveza« med drugim: »Ze parkrat smo bili primorani popravljati »Narodove« laži o »Gospodarski zvezi«. Ker je »Narod« zmerom na laži ostal, ne ve sedaj drugega povedati, kot to, da »Gospodarska zveza« senu kupuje. Seveda ga kupuje in ga bo tudi kupovala, ne da bi za kak poseben patent pri »Narodu« vprašala. — Ej, gospoda klerikalna, navedite vendar samo en slučaj, da je ostal »Narod« na laži glede »Gospodarske zveze«! Ali mari ni res, da je »Gospodarska zveza« sklenila z neko tujo tvrdko sedaj, ko se je bati splošnega pomanjkanja krme v deželi pogodbo dobave 1000 vagonov senu, ali ni resnica, da je ista »Gospodarska zveza« potom predprodaje nakupila meterski stot po 3 K silne množine senu in da je vsled tega nastala v vrhniškem okraju prava revolucija med kmeti, ki jih sedaj »Gospodarska zveza« sili, da ji dajo senu po 3 K, dasi se krma že sedaj plačuje po 5 in 6 kron? Ali je res ali ni? Odgovorite, klerikalna gospoda pri »Gospodarski zvezi« jasno in točno na to vprašanje, potem bomo še nadalje govorili ter prišli z dokazi, ki bodo klerikalce postavili v najznačilnejšo luč. Sicer pa, ali je mogoče kaj dati na klerikalna zatrdila, ko je vendar vsemu svetu znano, da lažejo kakor cigani!! Samo en zgled! Ko smo konstatirali, da je »Gospodarska zveza« sklenila pogodbo z neko tujo tvrdko glede dobave 1000 vagonov senu in da sedaj v to svrhu forsira nakup krme, je »Gospodarska zveza«, v »Slovenec« z dne 29. avgusta slovesno izjavila, da je prodala na tuje samo tisto senu, ki ga je že imela nakupljenega, sicer pa nima sedaj nobenega posla več s senco kupčijo. V večeršnjem »Slovenec« pa »Gospodarska zveza« v tem pogledu sama sebe demantuje pisoc doslovno: »Seveda ga kupuje (namreč senu) in ga bo tudi kupovala, ne da bi za kak poseben patent pri »Narodu« vprašala.« Pa naj še kdo reče, da klerikalci ne govorijo povsod in vselej same gole in čiste resnice!

Občinske volitve na Vrhniki. Občinske volitve so se vršile v nedeljo, dne 3. septembra. Ker se naprednjaki volitve iz taktičnih ozirov sploh niso udeležili, so klerikalci naravno, »sijajno« zmagali. V bistvu so ostali na listi vsi prejšnji občinski svetovalci. Bivši župan dr. Marolt ne prevzame več županstva; menda je imel za časa svojega županovanja premalo časa za svojo slovitvijo prakso in pa za tarokiranje. Klerikalci so v hudi zadregi, koga bi izbrali iz svoje prosvetljene srede za župana. Baje se najbolj poteguje za županski stol hudi klerikalni petelin Fran Tršar ml. Veseli nas že v naprej, če bi se mu srčna želja izpolnila; imeli bomo potem priliko, bolj intenzivno baviti se z njegovo osebo, ter bomo široki javnosti vestno poslužili z delikatnimi podatki iz njegove preteklosti in sedanjosti, kajti moža, ki zavzema javno dostojanstvo, mora javnost vendar vsestransko spoznati. To pa že danes lahko povemo vodstvu S. L. S. na uho, da čim več ljudi Tršarjevega kalibra bo imela v svojih sprednjih vrstah, tem preje bo poginila v

svojem lastnem blatu. Na Vrhniki se klerikalcem itak že majoje tla, kajti izvzemši nekaj koristolovnih in borbiranih učiteljev in uradnikov itak nimajo pri domači inteligenci zaslobe.

Občinske volitve v Vipavi. Piše se nam iz Vipave: V soboto dne 2. t. m. vršile so se tukaj občinske volitve po novem občinskem volilnem redu. Znano je, da je ta tako urejen, da bi morali, po mnenju očetov tega volinega reda, izgniti tudi dosedaj še v liberalnih občinah, zadnji sledovi napredno-mislečih samostojnih mož ter zavladati v sleherni kranjski občini sami pokorni kimave SLS. — O tem so bili trdno prepričani vsi klerikalci, tako tudi naši in odkrito rečeno, mi sami, tako, da se teden pred volitvijo nikdo ni mislil na udeležitev volitve od naše strani. Klerikalni agitatorji so tedaj nemoteno celo pri odločno naših somišljenikih po okolici pobirali in podpisovali pooblastila. Mi smo se v nedeljo in ponedeljek pred volitvijo držali roke križem, nikdo se ni ganil, ker si je mislil, čemu brezpotreben trud? A oglašalo se je vedno več nezadovoljnih, nečez iz SLS, z vprašanji, ali se res ne bo nihče oglašil iz naše strani ter sestavil kandidatsko listo vsaj iz izkušnih mož, ki bi znali samostojno misliti in vladati občinsko upravo, ne pa le »možički«, tako je namreč imenoval vipavski dekan one, ki jih je komandiral za kandidate. — V torek odločili smo se šle, da se udeležimo volitve, a naravnost rečeno, brez upa zmage. Sestavili smo kandidatsko listo po želji volilcev. V to prevezli smo tudi nekaj res pametnih mož nasprotne stranke, ki jih poznamo kot dobre gospodarje in vemo, da ne odobrujejo slabega gospodarstva klerikalnih mogotcev! Posegli smo z vso živahnostjo in agitacijo in dosegli uspeh, ki je nasprotniki kar razočaral. V I. volilnem razredu prodrlo je takoj pet naših kandidatov, eden je prišel s klerikalci v žreb ter bil pri tem nesrečen, dva sta ostala za en sam glas v manjšini. Opomniti pa moramo, da se več naših pristašev volitve ni udeležilo, da so klerikalci spravili z vso silo vse na volišče, da so volile vse cerkve in podružnice. V II. volilnem razredu dobili so klerikalni kandidati 10 glasov večine, ker so po okolici pobrali pooblastila tudi od naših pristašev. A kljub temu je tudi tu prišel eden naših vsled žreba v občinski odbor. Najinteresantnejši pa je izid volitve v III. razredu. Klerikalci vedno kričijo: »Ljudstvo je za nami, masa je za nami!« A ravno pri nas se je pokazalo, da to ni istina. Prodrli je namreč tu s 7 kandidati naša lista in le deželni poslanec Prhavec je bil od nasprotnikov tako srečen, da je dobil en glas nad našim osmim kandidatom, kar se ima zahvaliti nekemu svojemu osebnemu prijatelju. Sicer bi bil tudi on občutljivi ljudski glas ter šel med staro šaro. Ko se je razglasil izid volitve, nastalo je med našimi nepopisno navdušenje, klerikalci so se pa poskrili v svoje luknje. Ko bi vsi odločno naši somišljeniki storili svojo dolžnost, kakor jo niso, tedaj bi klerikalci popolnoma pogoreli na celi črti. Spoznali pa so, da je prišla pri nas temni njihova zvezda, da tu nič več ne izda duhovniška strahovlada in pretenje s peklom in hudičem. Značilna za razmere je izjava neke zelo pobožne volilke-vdove: »Vam ne dam pooblastila! Duhovnik ne spada med agitatorje, ampak v cerkev! Procesi jo naj raje napravi in prosi Boga za dež v tej grozni suši, ne pa se za volilce okrog loviti!« Kakor se sliši, nameravajo klerikalci vložiti rekurz proti volitvam. Mi jih za to najvljudneje prosimo; razveljavijo naj volitve popolnoma in nihče ne bo tako vesel kakor mi, kajti že danes jim lahko povemo, da potem ne spravijo niti enega svojih v občinski odbor. Mi se boja več ne bojimo, z veseljem ga sprejememo vnovič, ker spoznali smo, da je ljudstvo na naši strani. Pač pa bomo poskrbeli, da spravimo pereče vprašanje glede razdelitve gozda čimpreje zopet v pravi tir, zahtevali bomo čiste račune našega trškega premoženja in gledali bomo, da pride res ljudski glas do pravice in veljave. — Kakor se sliši, je tudi po okoliških občinah zavladala nezadovoljnost z dosedanjim klerikalnim gospodarstvom, in zdi se, da se bliža preobrat marsikje veliko preje kakor si kdo misli in kakor smo mi sami pričakovali. Zato po vseh občinah, kjer se še niso vršile volitve — v boj v prid kmetiskim koristi in pravici!

Seno in vino. Z Dolenjskega se nam piše: V »Slov. Narodu« pravite, da bo letos krma po 6 K 50 vin. metrski stot. Še dražja bo! Otave ni bilo več kakor tretjina drugih let, dosti travnikov se sploh ni kosilo. — Prva košnja je bila obila, ali druge detelje so omanjkale, prve košnje se je veliko že porabilo. Pa še ni in je najbrže ne bo. Mrve bo polovico kmetom že zmanjkalo ob Svečnici, saj pa okolo sv. Jožefa. Pri nas na Dolenjskem zdaj nobeden ne dobi metrski stot

mrve ali otave pod devet kron. Na Hrvaškem je že po deset kron. Čehi tudi niso imeli dobre prve košnje. — Ako so tedaj Vrhniki prodali mrvo metrski stot po 3 K in celo po 2 kroni, so tako slabo kupčevali, kakor nekateri hmeljarji v Savinski dolini, ki so letošnji hmelj v naprej prodali kilogram po 2 K, ko je zrasla cena na 8—10 K. — Gospodje duhovniki, opozorite svoje tlakarje na kmetih na to, da bo mrva letos draga. Ako bi duhovniki v Savinski dolini prej hmeljarje opozorili na to, da ne more cena hmelju pasti izpod 4 K, bi bili koristili dotičnemu ljudstvu gotovo več, kakor še toliko procesij za dež in še kaj drugega iz duhovenske lekarne. Oni dan je bil po Dolenjskem šesturni, izdatni dež. Vinstvo je rešeno. Ne bo vina veliko, ali kar ga bo, bo izobno. Grozdje je že zdaj prav dobro. Nekaj bo vsaj odleglo dolenjskemu kmetu, ki bo letos imel hudo zimo, ker bo malo polagati jestvin na mizo in si bo vsaj mogel kupovati zimsko žijo, ker bo njegovo skoraj pojedeno, ker mora ajdo in tudi nekaj koruze nadomeščati z njim.

Knjigarne v farovžih. V kratkem se prične šolsko leto in ob enem prodaja šolskih knjig. Za to prodajo mora imeti vsak prodajalec dovoljenje ter plačevati tudi poseben davek. Skoraj splošno je pa v navadi, da se bavijo s prodajo knjig posebno pa s prodajo katekizmov župniki in pa kaplani sami in to brez koncesije in ne da bi plačevali tozadevni davek; pač pa radi spravljajo v žep 10% popust, ki iznaša pri celi masi knjig svetle kronce. Proti otrokom, starem ali roditeljem pa se delo svetohlinsko, kakor bi to prodajo storili brezplačno in iz posebne milosti do večinoma revnih staršev. Ta umazana prikrita prodaja se mora jenjati! Temu pa konec storiti ni tako težko. Ker se nedovoljena prodaja knjig strogo kaznuje, ako prodajalec nima koncesije, kakor je n. pr. nimajo fajmoštri in kaplani, bode vsako kompetentno e. kr. okrajno glavarstvo gotovo tudi storilo svojo dolžnost ter vsem tem tajnim koristolovcem odvzelo »to staro navado«, vrhu tega pa te gospode kaznovalo, samo da stranke in koncesijonirani prodajalci šolskih knjig take slučaje naznanijo.

Klerikalci v St. Jerneju so menda v precejšnjem strahu, ker se bo volilno postopanje pri občinskih volitvah nekoliko preiskalo. To je menda vzrok, da občinski odborniki Janez Rebselj iz St. Jakoba št. 9 tako pridno študira občinski volilni red, kadar goni kravo na pašo. Rebselj bi najbrže rad župan postal in se že vadi za to. Ako ni župana v pisarni, pride prav rad Rebselj, se vsede na županski stolec in premetava in pregleduje uradne akte, dasi nima do tega prav nobene pravice. Davko plačevalci si to odločno prepovedujemo in zahtevamo, da župan ali pa deželni odbor napravi red.

Godba e. in kr. 27. pešpolka pri »Südmarkinih« slavnostih v Celju. Na vogalnih celjskih ulic so priplepljeni, z nemškimi barvami okrašeni lepaki, ki naznanjajo, da bo pri slavnostih »Südmarke«, društva, ki ima dejanski, četudi javno ne priznani namen Slovence pomemčevati in jih spraviti ob rodno zemljo, kar se je očitno pokazalo v St. Ilju v Slovenskih gorah, sodelovala godba 27. pešpolka. Sodelovala bo tudi pri javni ljudski veselici na slavnostnem travniku, ki bo seveda ves v frankfurterih, kakor je bil pred nekimi leti celjski mestni park. To sicer ni branilo, da bi prvega dne ne svirala godba 87. pešpolka, toda drugi dan so godbo vsled protesta Slovencev vendarle odpoklicali. Letos pa zopet sodeluje e. in kr. polkovna godba pri protislovenskih slavnostih v sredi Slovencev. — In Šusteršičem, Korošcem, Benkovičem, Verstovškom je vse to prav!

Iz ljudskošolske službe. Suplentka na dekliški ljudski šoli v Novem mestu gđ. Marija Ribnikar je imenovana za provizorično učiteljico na trirazredni ljudski šoli v Mirni peči, volonterka na isti šoli gđ. Josipina Ahačič pa za provizorično učiteljico na dvorazrednici v St. Petru. Za provizorično učiteljico in voditeljico na enorazrednici v Slapu je imenovana gđ. Ivana Kobal.

Damski odbor za cvetlični dan in vse tje akciji naklonjene dame se nujno prosijo, da se zbere v soboto, dne 9. t. m. ob 6. zvečer v »Narodni kavarni« na važen sešatek.

Skupščina »Organizacije svobodnoizselnega narodno-naprednega dijaštva« se vrši jutri v prostorih »Narodne čitalnice« v ljubljanskem »Narodnem domu«. Ker se bo bavila ta skupščina večidel z internimi stvarmi narodno-naprednega dijaštva, je sklicano po § 2., zakona z dne 15. novembra 1867 o zborovalnem pravu drž. zak. št. 135, in so na njo vabljeni vsi narodno-napredni dijak, starejšine in njemu naklonjeni naprednjaki. — Začetek skupščine je točno ob pol 10. dopoldne.

Danes zvečer ob 8. je v »Narodnem domu« redni občni zbor in starejšinski večer akademičnega ferialnega društva »Sava« v Ljubljani.

Slovensko deželno gledališče in češki pisatelj Alojzij Jirasek. Slavni češki dramatik in romanopisec, člen češke akademije, cesarski svetnik Alojzij Jirasek je pretečeni teden praznoval 60letnico svojega rojstva. Med izredno mnogobrojnimi gratulanti iz vseh slovenskih dežel je bilo tudi ravnateljstvo slovenskega deželnega gledališča. Naše gledališče je namreč vprizorilo tudi že nekaj Jiraskovih dram. Ravnateljstvo slovenskega gledališča je dobilo na svojo brzojavko sledeči odgovor: V Hrovnju, dne 3. septembra 1911. Velečeno gosp. ravnatelj. Prijazna Vaša čestitka k mojemu 60letnemu jubileju je bila za me posebno milo preseenečenje. Visoko cenim Vaš izraz slovenske vzajemnosti in želim iz vse duše Vašemu slavnemu narodnemu gledališču, najodličnejšemu umetniškemu zavodu slovenskemu, čegar razvoj pri nas zasledujemo z ljubeznijo in iskrenim zanimanjem vstrajnega razvijanja. Roko Vam stiska ter se Vam s spoštovanjem priporoča Vaš vdani Alojzij Jirasek.

Predavanje v Toplicah. Dne 29. m. je bilo tukajšnje izbrano občinstvo deležno izrednega užitka na deželi. Že dva dni poprej je krožila pri vseh mizah kopaliske restavracije neka okrožnica, vabeča k predavanju na korist pogorelem v Mokronogu! Predavatelj ni bil podpisan. Splošno smo mislili in ugibali, da-li ne nastopi kaka potujoča baronica Berta Suttner, ker je bil poziv pisan s finimi in nežnimi črkami. Radovednost je bila velika. Napovedani večer pa nastopi v biljardni sobi na skromnem nizkem odru mlad, komaj 20 let stari absolvirani eksportni akademik g. Danilo Devetak iz Tolmina pred izbranim, nemnogobrojnim — (bilo nas je 25—30 oseb) občinstvom! — Takoj za uvod svojemu govoru je navedel na okrožnici napisani poziv: »Oddajte od svojega izobilja revežem in potrebnim!« tako namreč stoji zapisano v knjigi življenja ter pripomnil, da je drage volje prevzel stavljenju mu nalogo v dobrodelni namen. Recital je v slovenskem in nemškem jeziku — največ baje svojih del. Med drugim sta najbolj ugajale Gregorčičeva »Hajdukova oporoka« in pa »Razrušeni viteški grad«. Proti koncu je pozabaval zbrani nežni spol z neko humoresko o »sladkostnem in grenkem zakonskem življenju«. Do zadnjega izredno pazljivo izbrano občinstvo je bilo g. predavatelju odkritosrečno hvaležno in mu je to tudi izražalo z glasnim plaskanjem in radostnimi živjo-klici. Pisec teh skromnih vrstic ne more zavrniti tega dopisa drugače, nego da izreče v imenu ponesrečenih pogorelecev v Mokronogu prav odkritosrečno in iskreno zahvalo vsem velečnim damam in gospoam, ki so nabrale v dobri namen vsoto 100 K, katera zbirka se je odposlala slav. upravništvu »Slov. Naroda« s prošnjo, da jo blagovoljno prilično poslati na določeno mesto. Seveda ima največjo zaslugo za to prireditelj g. predavatelj sam. O njem so se izrazili merodajni krogi, da je podedoval 100 talentov, katere naj bi porabil vse izključno za dobrobit lastnega, dobrih delavcev prepotrebne slovenskega naroda!

V meščanski korporaciji v Kostanjevici so bili izvoljeni kot odborniki: Ivan Gliha, Anton Bizjak in Anton Košak; kot namestnika: Anton Štravs in Jožef Medven ml. Vsi vrli naprednjaki.

Požar. Minoli teden je pogorel v Zgorajši Javoršici v moravskem okraju kozolec posestnika Tomaža Ljubiča. Kozolec je bil napolnjen s senom in žitom. Škoda znaša 400 K, ki je tem občutnejša za Ljubiča, ker ni bil nič zavarovan. Ogenj je bil brzokotne podtaknjen. Storilec še niso dobili.

Nesreča. Kajzar Anton Zaletel iz Gabrovke, 81 let star je pomagal krovu, ki je popravljal streho na hlevu. Ko je šel po lestvi na streho je padel približno 4 m globoko in se tako poškodoval, da je tekem četrte ure umrl.

Nov aeroplan — izum dveh domačih iznajditeljev. Piše se nam: Proč od sunnega sveta, na lepi ravnici na Vlačnem pod hribom Sv. Trojice, oddaljen 3/4 ure, z vozom en četrt, peš od St. Petra na Notranjskem, delujeta že par tednov marljivo in vstrajno dva pristna Kraševca, gg. Kjuder in Renčel na sestavi svojega, lastnoročno konstruiranega aeroplana in na praznik, dne 8. in v nedeljo dne 10. t. m. popoldne ob ugodnem vremenu, pokazati hočeta javno sad svojega truda z letanjem v zračnih višavah. Nadejati se je in želeči velike udeležbe, vstopnina je določena na 1 K, katero vsak lahko utрпи, da s tem gmotno podpre, ne bogve kako premožna zrakoplovec. Aparat, kateri je že patentiran, je

izklozovani monoplan, zmajevega sistema (težji kot zrak), ter vzdržuje stransko stabilizacijo s tem, da skrajšuje, oziroma zdaljšuje nosilna krila, ima pa ob enem tudi avtomatično stabilizacijo. V slučaju, da neha motor funkcionirati ali da se kaj drugega pripeti, zrakoplovec lahko neposredno iz guvernala preustroji cel aparat v padobran (Fallschirm) ter tako padeec popolnoma ublaži. Minimalna hitrost v zraku je 70, maksimalna 130 km na uro. Dvigne se poljubno z večmeterskim zaletom ali pa neposredno. Aparat meri 11 m čez krila in 10 m na dolžino, ima 20 m² ploščine, 225 kg teže ter nese 460 kg. Nosilni deli aparata so iz bambusovih cevi, teznostni deli pa iz jeklene žice. Krmilo, krila ter priprava za dviganje in padanje prevlečeni so na obeh straneh z metaliziranim platnom. Motor je tvrdke »Anzani«, Pariz, na pet cilindrov 50 HP. Vijak (propeler) je iz stisnjenega lesa, napravi 1300 obratov v minuti ter ima 170 kg vlačne sile, to je: toliko kilogramov dvigne navpično v zrak. Reservar za bencin ima 20 l vsebine, kar zadostuje za 200 km poleta. — Marljivo zrakoplovecu obilo sreče in dober uspeh!

Vojak, žepni tat. V torek zvečer je peljal izvozeček Anton Kovac iz Kolodvorske ulice več gostov v gostilno k »Burskemu taboru« na Glincah. Ko je pred gostilno na vozu sedeč čakal, je v tem zadremal. Prebudivši se je takoj opazil, da mu je bila ukradena srebrna žepna ura, vredna 30 K. Kovac je takoj začel povpraševati in so mu nekateri povedali, da so videli pri vozu stati dva vojaka, ki sta šla proti mestu. Na to je v diru peljal za njima ter ju pri mitnici dohitel v tem trenutku, ko je eden pri luči ukradeno uro ogledoval. Vojaka sta stekla, toda jih je kmalu zopet dohitel in zadevo naznanil nekemu mimoidočemu častniku. Le-ta je vojaka pustil odpeljati v vojaški zapor, ukradeno uro pa izročil lastniku nazaj.

Sesee. Danes ob 9. dopoldne bi se bila kmalu pripetila nesreča. Ne ki kmet je pripeljal po Dunajski cesti ter zavil v Frančiškansko ulico. Na sredi ulice pri vходу v Frančiškansko sta stala dva gospoda: prodajalec ameriških čevljev in njegov znanec. Kmetičev konj se je postavil bliskoma na zadnji nogi. Omenjena dva sta se tako ustrašila, da je eden odletel v zid, drugi pa na drugo stran ter pri tem padel na tla in si pretrgal hlače na kolenu. Kmet je pa konja za vajeti tako močno nazaj potegnil, da se je konj sesedel, kmet pa padel z voza. Druge nesreče ni bilo.

Nezavesten se je večeraj popoldne zgrudil v neki veži na Starem trgu bivši laborant Martin Segl, rodom iz Češkega, katerega so na zdravnikovo odredbo prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Izgubil je poročnik Julij Fuss srebrno veržico. — G. Stanimir Vrhovec je izgubil srebrno remontoir uro. — G. Ana Erjavčeva je izgubila svilnat dežnik.

Slovenska Filharmonija priredi v soboto koncert ob ugodnem vremenu na vrtu hotela »pri Zlati kapljici« (L. Tratnik), na Sv. Petra cesti. Začetek ob 7. zvečer. Vstopnina 50 v.

Slovenska Filharmonija koncertira jutri in v nedeljo popoldne od 2. do 7. na Razgledu »Bellevue« (Zajec) v Šiški brez vstopnine.

Popravek. V večeršnjem listu se je vrnila cela vrsta neljubih napak. V članku »Kako je prišlo do umora kralja Aleksandra in kraljice Dragice« se mora stavek v predzadnji vrsti »držec rolna na tej sabljici glasiti« držec roke na tej sabljici. Posebno mnogo napak se je vrnilo v notico »Nemška temeljitost« ki je vsled tega postala mestoma težko umljiva. Stavek v 34. do 36. vrsti od zgoraj »Sich durch Fragen bei den Landbewohnern orientieren, ist mehr für Kenner der kroatischen Sprache möglich« se naj glasi: »Sich durch Fragen bei den Landbewohnern zu orientieren, ist nur für Kenner der kroatischen Sprache möglich«. V 50. vrsti od zgoraj bi moralo mesto »vsestranski zarotniki« stati »vse-slovenski zarotniki«. Stavek v 52. do 60. vrsti »Die kleinen Blondköpfe, die mit ihren blauen und grauen Augen so nordisch anmuten, bekommen sicher die vielen neuen roten Feze, die sie stolz tragen, von einem allslavischen Verein gratis geliefert als Demonstrationsmaterial gegen den invasionslusternen deutschen Touristen scharen« bi se moralo glasiti: »... gegen die invasionslusternen deutschen Touristenscharen.« Zadnji stavek se mora glasiti tako-le: »Sicer pa ima planek« »Veldes in Krain« eno dobro stran, to namreč, da pisec nehoti priznava, da sta slovenski in hrvaški jezik tako slična, da nepoučeni tujec ne more razločevati drugega od drugega.

Narodna obramba.

Iz vodstva družbe sv. Cirila in Metoda izstopijo letos gg.: Fr. Črna-goj, dr. Ernest Dereani, Gregor Einspieler, Luka Svetec. Dogovorno z nekaterimi rodoljubi se priporočajo iz družbenega vodstva za izvolitev gg.: Fr. Črna-goj, dr. Ernest Dereani, Luka Svetec, Matija Prosekar. V nadzorništvo so bili gg.: dr. Fr. Ilesič, dr. Ferdo Müller, Matija Prosekar, dr. Vladimir Ravnihar, Miloš Stibler. Za izvolitev se priporočajo gg.: dr. Fr. Ilesič, dr. Alojzij Lavš, Matija Rode, dr. Vladimir Ravnihar, Miloš Stibler. V razsodništvo so bili gg.: dr. Vinko Hudelist, Jakob Kogelj, Karel Savnik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Karel Triller. Vsi ti gospodje se priporočajo za zopetno izvolitev.

Občni zbor podružnice »Pivka« sv. Cirila in Metoda se vrši dne 8. t. m. ob 2. popoldne v prostorih gostilne g. A. Kočmur v Št. Petru na Krasu.

Društvena naznanila.

Sokol v Št. Vidu priredi v nede-ljo 10. t. m. javno telovadbo, združeno z vrtno veselico na vrtu gostilne pri »Slepem Janezu« v Zapužah. Prijatelji sokolstva naj se mnogo-brojno udeležijo te prireditve, da Soko-lu čimprej pripomorejo do telovad-nice, ki je nujno potrebna. Začetek je ob 3. popoldne. Vstopnina prost.

Godbeno društvo v Idriji napra-vi v nedeljo, dne 10. t. m. izlet na Kovačev rovt k g. Jos. Šepetavcu, kamor vabi vse člane in prijatelje godbe. V slučaju slabega vremena se izlet odloži za nedoločen čas.

Kmetijska podružnica na Dobra-vi pri Podnartu priredi v petek, dne 8. t. m. na vrtu g. Filipa Pogačnika veselico, pri kateri se uprizaro vese-loigra »V Ljubljano jo dajmo«.

Književnost.

— Vsebinska septemberskega zvezka »Ljubljanskega Zvona« leta 1911: 1. Fr. Albrecht: Iz cikla »Jaz«. 2. Ant. Debeljak: V kate-drali Notre-Dame. — Moje želje. 3. Josip Hrastar: Iz življenja Toma-za Križaja. (Dalje prih.) 4. Dr. Janko Lokar: Naš narodni boj v nem-skem slovetstvu. (Konec prih.) 5. Mi-lan Pučelj: Diurnisti Krakar. (Ko-nec.) 6. Davorin Majcen: Donesek k zgodovini Janeza Trdine. (Konec prih.) 7. Dr. K. Strekelj: O neka-terih pobijanih pravilih slovenske pi-save. 8. Anton Debeljak: Sfinga. 9. Ivan Pučelj: Ciganka Aza. 10. L. Pintar: Satura. (Konec prih.) 11. Književna poročila. J. P.: Naša letošnja srednješolska poročila. — Ivan Koščič: Dr. Ant. Breznik: Na-glas v šoli. — I. Koščič: Dr. F. Hör-burger, Die Aussprache des Deut-schen im Munde der Italiener und Slowenen. — J. Poljanec: Julij Slav-šček, Marinka in skratelci. — Bom-že šel — Vlad. Simonič: Povesti, čr-tice in nekatere pesmi. Spisal po mu-nopoljskem narečju Peter Skuhala. 12. Slevstveni zapiski. Dr. Lokar: Koseski in Prešeren. — 1. Pobiljar: Pred 25 leti. (Konec prih.) — Dr. A. Dolar: Iz zgodovine celjskega sloven-skega gledališča.

Izpred sodišču.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Ljubljanski rokomavzarji. Gozd-ni čuvaj Jože Strah na Sostrem je v okolici precej nepriljubljen. Dokaza-no je namreč, da je spravil že več okoličanov ob marsikako kronco, in da živi z marsikaterim v prepiru. Res je, da sovraštvo rado pretirava, vendar se vzdržimo vsake sodbje, so-li očitanja raznih oškodovancev pro-ti njemu opravičena ali ne. Res pa je, da se je pokazala danes njegova verodostojnost v prav dvomljivi lu-či. Ali je to povzročilo le slučaj raz-mer ali ne, prepuščamo sodbi bral-cev. Obdolžil je namreč posestnika Robida iz Zg. Kašlja, s katerim živi tudi v prepiru, da se je ta izrazil o najemnikih lova v Devici Mariji v Polju, da so ti ljubljanski rokomav-zarji. — Robida to očitanje pred so-diščem odločno zanika. Prizna pa, da je rekel povodom prepira med ne-kimi Gostinčarjem in Strahom, ko sta bila oba že precej razburjena, Gostinčar pa je bil še vrh tega pijan, Gostinčarju: Pusti ga na miru, saj to itak ne bo dolgo trpelo, eno le-to potrpi, pa bo drugače. To njego-vo izpoved sta potrdila dva njegova tovariša, ki sta sedela cel čas, dokler je bil Strah v gostilni poleg Robide. V očitanih tema dvema, tako odločni-ma izjavama obeh prič, je sodnik Robido oprostil.

Šišenski ječmen. Neka J. Jan-tes iz Šiške je očitala Žagarjevi, ki ima svojo njivo tik poleg njene, da ji je Žagarjeva kradla ječmen. Ža-garjeva jo je tožila, Juntsova pa je ponudila dokaz resnice. Ta dokaz,

ki je sicer precej zanimiv pa se je Juntsovi popolnoma ponesrečil. Štvar se je vršila namreč sledeče. Žagar je svojo njivo razoral in na-sejal ječmen. Pri oranju je zavozil plug nekoliko v stran in vrgel nekaj prsti iz Žagarjeve na Juntsovo nj-i-vo. Seveda je zrastle ječmen tudi na prsti, ki je padla iz Žagarjeve njive in obležala na tujem svetu. Ob žetvi pa Žagar ni pustil požeti onega ječ-mena, ki je zrastle pač iz njegove prsti, vendar pa na tujem svetu. To dejstvo so potrdile štiri priče med temi Žagarjev orač, sejalec in žanj-ca. S tem je bilo dokazano, da je bi-lo očitanje tatvine neopravičeno. Tudi če bi bil Žagar požel ves ječ-men, bi to ne bila tatvina, marveč bi prišla cela zadeva v slučaju razpora le pred civilno zemljiško sporno so-dišče. Juntse je bila torej obsojena radi žaljenja na časti in je dobila 4 dni zapore.

Fantovski pretep. Bilo je kot je po navadi žal večkrat. Pili so kmeč-ki fantje, pili žganje, zvečer, pol li-tra, liter, pili so pozno v noč, celo noč. V začetku trezni prijatelji so se malo pijani sprli — zakaj ne pove-nihče — in končno proti jutru so se stepli. — Obtoženi so Janez Kadunc, Anton Miklič in Matevž Moder pred okrajnim sodiščem. Sokrivec Črnič pa je prizadel celo težko telesno poškodb in se bode odgovarjal pred deželnim sodiščem. Teplil so se kar navskriž. Vendar pa je zadnja obrav-nava končno jasno dognala, da sta bila že po prvem spopadu Kadunc in Miklič najhujša. Sledila sta in po-iskala svoja tepena tovariša Modra in Črniča v hlevu Kolovčevem na Cikavi, ki ima gostilno in pri kate-rem so tudi preje pili. Gospodinja jim je dala celo pozno po noči skozi okno en liter žganja. Trdilo se je tu-di od neke strani, da so se fantje sprli radi nje, toda ona to trdovratno zanika. Poiskala sta jih torej v hle-vu. Oborožena sta bila, kar po črno-vojniško, Kadunc je imel eno vago in Miklič vile. In padli so si zopet v-lase in poškodovani so bili vsi. Biti pa je morala med njimi neka skriv-na stara jeza, kajti Miklič se je pri-lično izrazil pri Točku na Cikavi v gostilni vpričo gostov: Sedaj naj pri-de Črnič, sedaj naj se me lotijo ko sem trezen, če bi bil Črnič tukaj je njegova ali moja smrt. Krivda je bi-la očitna in tajiti ni mogel nihče. Sodnik je obsodil vse tri šnopsarske pretepače, toda žal le še premilo, kajti take cvetke klerikalne šnopsar-ske vzgoje bi kazalo počastiti malo obštetneje. Kajti tisti drzni in cinič-ni usmevi obtožencev, katerih sod-nik ni mogel opaziti med čitanjem raznih listin, in njih kometiranje s pričami priča o skrajni predrznosti in potuhnenosti. Obsojeni so bili Janez Kadunc na 4 tedne zapore in Anton Miklič na tri tedne zapore vsak z dvema tridoma ležiščema na teden. Mat. Koder pa, ki ni bil baje tako divji je dobil 5 dni pa tudi dve trdi ležišči.

Izpred deželnega kot vzklicnega sodišča.

Spomini izza državnozborskih volitev. Gosp. Fran Orehek, »bančni uradnik« in znani klerikalni kričar v Ljubljani, je imel te dni smolo. V spominu nam je še, kako »navduše-no« so zavedni šišenci sprejeli dne 11. junija t. l. »osrečevatelja sloven-skega ljudstva«, ošabnega dr. Su-steršiča, ko je prišel k Zajcu, prire-jat »javen« ljudski šod pri zaprtih vratih. Takrat se je imenovali »bančni uradnik« Fran Orehek, ki je bil eden glavnih agentov za »žlin-dro«, osmelil, obdolžil vse časti vrednega gosp. Frana Kavčiča, de-lovodjo pri c. kr. državni železnici v Šiški, da ga je s palico tako udaril po glavi, da mu je klobuk prebil in je njen ročaj odletel na tla. Dokazati tega pred sodiščem sicer ni mogel, ker so ga vse po njem samemu pre-lagane priče pustile na cedilu. Kljub temu pa je okrajno sodišče g. Kav-čiča obsodilo na podlagi zaprisežene izpovedi Orehka, čeprav je zastopnik g. Kavčiča predlagal dve priči, ki naj potrdijo, da se njegov klient Orehka še dotaknil ni. — G. Kavčič pa se je zoper to sodbo takoj pritožil in med tem poizvedel še za dve dru-gi priči, ki ste bili o priliki triumfa »Žlindre« tudi navzoči in ste videli, da se je g. Kavčič pri slavnostnem sprejedu Susteršiča in Orehka iz Zajčeve veže omejil zgolj na vlogo zadovoljnega gledalca. Deželno kot vzkliceno sodišče je predlog g. Kav-čiča, naj se te priče zaslišijo, tudi ugodilo in se je pri vzkljeni razpravi dne 6. septembra na podlagi njih iz-povedeb prepričalo, da je vsaka kriv-da g. Kavčiča popolnoma izključena, prvič zato, ker so priče popolnoma določno izpovedale, da je g. Kavčič, ko so padale »bunke« po Orehku, bil od tega najmanj 15 korakov oddaljen in je cel prizor opazoval le kot miren gledalec, drugič pa zato, ker se je iz-kazalo, da je palica g. Kavčiča še da-nes cela in torej še le čaka na tistega, na katerem bi se mogla zlomiti. —

Vaklično sodišče je po zagovoru za-stopnika gosp. Kavčiča (pisarna dr. Tavčar) Orehkov predlog, naj se ga še enkrat pod prisogo zasliši, zavrnilo in gosp. Kavčiča oprostilo. Zna-čilno je, da je Orehek pri vzkljeni razpravi trdil, da se je še-le poldru-gu uro po dobljenem udarcu prijel za glavo, dočim je na prvem sodišču izpovedal, da se je takoj po udarcu obrnil in »konstatiral«, da ga je uda-ril gosp. Kavčič. Drugič, g. Orehek, torej le bolj počasi in oprežno, pa nič več »javnih« ljudskih shodov v Šiški!

Deželno sodišče pa se je bavilo poleg tega še z drugim slučajem. Okrajno sodišče je bilo namreč obso-dilo Kramarja, Pipana in Zormana v zapor, ker so baje vpili na šišen-skem shodu: »Fej, barabe, po kaj ste gor prišli!« ter s tem razžalili orož-nike. Seveda so te besede veljale samo klerikalnim zbesnelim možakar-jem in to je uvidelo tudi prizivno so-dišče, ki je nato vse tri oprostilo.

Jutri vsi na

Ciril - Metodovo veselico v Postojno!

Ob polu 11. uri dop. poset jame. — Vstopnina le 1 K. Ob 3. veselici »pri Kroni«. Slavnostni govor dr. Rybářa. Petje, godba, tamburanje, narodne igre, srečke.

Razne stvari.

* Kolera. Poročali smo že v sročujih brzojavkah, da so konstatirali na Dunaju pri 36letni krmilar-jevi ženi Mariji Jager pravo kolero. Včeraj so konstatirali še pri njenem triletnem sinu Mihaelu kolero. — V Budimpešti sta zbolela predvčera-jšnjim za kolero hišnik Emerik Ta-kacs in delavec Fran Schnobel. Iz Požuna poročajo: V občini Suly (ko-mitat Požun) je zbolel pretekli teden za kolero delavec Juli Csiba in v ne-deljo umrl. Njegova mati je tudi umrla v terek. V obeh slučajih so zdravniki konstatirali pravo kolero. V Budimpešti so našli predvčera-jšnjim na nekem smetišču žensko, ki je umrla za kolero. Iz Plevlja poročajo, da je tam med mohamedanskim pre-bivalstvom kolera že 3 tedne straho-vito razširjena. V zadnjih treh dneh je zbolelo za kolero 130 oseb, za mno-go bolnih pa oblasti niti ne vedo. V Marini di Pisa je hotela pristati v pristanišču neka ribiška barka. Ko so ljudje izvedeli, da prihaja barka iz Livorna, ki je okužen od kolere, so hoteli preprečiti izkrcanje moštva. Mornarji so začeli streljati v množi-co, zadeli pa niso nikogar. V Foggi-ji se je razširila kolera vsled malo-marnosti, ker so prali perilo bolnikov na javnih prostorih. Zbolelo je več-erice. V 32 italijanskih provincijah izmed 39 divja kolera z veliko silo. Vlada prikriva število smrtnih slu-čajev, tudi brzojavke ne puste na-prej, ker se boje, da bi ljudje ne po-sečali razstave. V Pizi, ki je bila do sedaj prosta kolere, je zbolel dr. Ne-ri. Preiskal se je sam in konstatiral pravo kolero. Nato je odredil, da so ga spravili v kužno bolnišnico ter imenoval tudi vse osebe, ki so prišle z njim v dotiko. — Srbska vlada je prepovedala uvoz sadja, zlasti grozd-ja iz Turčije, ker se boji, da se razši-ri kolera. Prevoz skozi Srbijo je do-voljen samo v plombarinih vozovih. — Iz Bruslja poročajo, da sta zbolela tam za kolero dva prebivalca in te-kom par ur umrla. V Meirelbeke pri Gentu so umrle štiri osebe in so mis-lili, da so umrli za kolero, izkazalo pa se je, da so umrli za cholero nos-tras. — V Carigradu je zbolelo v to-rek 22 oseb, umrlo pa 27. Med voja-štvom, ki se je vrnilo iz Albanije, se je pripetilo zopet 10 slučajev kolere. Vojno ministrstvo zatrjuje, da po-je-ma kolera v vojaškem taboru v Bey-kosu. Med vojniki v Kasomeni se je primerilo mnogo slučajev kolere, tudi mnogo častnikov je umrlo. V Skop-lju je bilo naznanjenih 55 slučajev, 27 s smrtnim izidom, v Britolju je zbolelo 47 oseb in umrlo 32, v Beri-je 34 bolnih, umrlo je 8 oseb, v Ohri-di so umrle 3, v Gumeču 4, v Pri-zrenu 2 osebi. V Krivolaku je po-begnilo 46 oseb iz karantene.

* Za pogorelec v Kalu. Cesar je daroval za pogorelec v Kalu v poli-tičnem okraju Novo mesto 2000 K.

* Zaradi draginje. V Bruselj je dospelo predvčerašnjim dopoldne nad 2000 mesarjev iz industrijskega revirja. V kompaktnih vrstah so šli takoj na živinski sejem v Cureghe-mu, da pregovore svoje bruseljske tovariše, da se jim pridružijo, kar se jim pa je le deloma posrečilo.

* Biološki razvitak. V biolo-gičnem poskuševališču v Pratu na Dunaju se je posrečilo s smotrenimi poskusi doseči, da so gotove kuščari-ce začele leči jajca in da se je ta po-sebnost podedovala. Drugi eksperi-menti so pokazali, da je mogoče iz-

premeniti tudi barvo kože. Ti ekspe-riimenti so dokazali, da je mogoče do-seči na ta način nove živalske varije-tete, ki imajo popolnoma druga bio-logična svojstva kakor prvotne, ena-ko kakor se je isto posrečilo tudi bo-tanikom, da so s križanjem, bastar-diranjem in z izpremembo življen-j-skih pogojev ustvarili popolnoma no-ve rastlinske vrste.

Telefonska in brzojavna poročila.

Opoldanski strel.

Dunaj, 7. septembra. Danes ob 12. opoldne so prvič ustrelili na po-slopu »Urania«, da naznanijo pol-dne kakor svoj čas v Pragi.

Hmelj.

Dunaj, 7. septembra. Danes je izšla zadnja številka časopisa za pi-vovarstvo in sladarstvo »Die Brau-und Malzindustrie«. Interesantno v njenem poročilu je, kar piše o hme-ljarstvu: »Vročina letošnjega polet-ja je vplivala tudi v veliki meri na pridelek hmelja. Vendar pa višina cene za hmelj ne stoji v pravem raz-merju s pridelki. Višina cen ne bo mogla ostati neopažena tudi na av-stro-ogrskem trgu. Avstro-ogrska potrebuje kakih 140.000 stotov hme-lja, ki stane danes stot 400 kron. Skupaj je tedaj treba za hmelj kakih 56 milijonov kron. Leta 1910 je stal hmelj 17 milijonov kron pri ceni 120 kron za stot. Danes je tedaj treba okroglo 40 milijonov kron več, kakor leta 1910, kar odgovarja zvišanju cene za pivo v znesku 2 kroni za hektoliter. Čudno je pri tem, da hmeljski pridelek nikakor ni v so-glasju s temi cenami. V Avstriji zna-ša potreba 160 tisoč do 180 tisoč sto-tov. Ostane tedaj še dovolj za eks-port. Svetovni pridelek za l. 1911 je izračunan na 400.000 stotov več ka-kor leta 1909, ko je bilo pridelanih 30 tisoč stotov hmelja. Takrat pa je stal hmelj komaj polovico toliko ka-kor letos. Angleška je za leta pre-skrbljena s hmeljem, ker ima velike skupne hladilnice. Ker pa pri nas nimamo teh hladilnic, bodo morali pivovarstvarji plačati mnogo milijo-nov več za hmelj, kakor so plačali prejšnja leta.«

Norinberk, 7. septembra. 500. Za 105 živahnice. Nakupne cene naraščajo 280/260.

Češki deželni zbor.

Praga, 7. septembra. Govori se, da bo sklican češki deželni zbor dne 19. ali 21. septembra, eventualno sa-mo za dve seji.

Umor.

Dunaj, 7. septembra. Svoj čas smo poročali, da je na binkoštni po-nedeljek zapustil Leopold Vanek svoje starše in se ni več vrnil. 12. ju-nija so potegnili njegovo truplo iz Donavskega kanala v bližini Ferdi-nandovega mostu. Dognali so, da je Vanek krokal s 4 fanti. Ti so ga umorili, oropali in vrgli v Donavski kanal. Vse štiri, same mlade fante, so že zaprli.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 7. septembra. Ra-zen poimenskimi glasovanjem se je raz-vila danes tudi debata o večerajš-njem govoru justičnega ministra. Prišlo je do živahnih protestov. Seja je bila ob 1. popoldne zaključena.

Milovanović na povratku.

Belgrad, 7. septembra. Ministr-ski predsednik Milovanović se je obrnil na svojem povratku iz Petro-vega dvorca v Berlin.

Krinka pobožnosti.

Varšava, 7. septembra. Danes se je začel tu proces proti grofu Ron-kieru, ki je umoril dne 12. maja 17-letnega Šanovskega, da bi povečal na ta način dedni delež svoje žene. Ron-kier se je delal blaznega, zdravniki pa so konstatirali, da je pri zdravi pameti. Poklicanih je 90 prič in bo proces trajal 10 dni. Obtoženec je ves zanemarjen, nepočesan in nosi dolgo, razmršeno brado. Obkel se je v me-niško kuto in drži v roki velik rožni venec z velikanskim lesenim križem ter molitvenik.

Kolera.

Dunaj, 7. septembra. Žena krmil-arja, Marija Jager, ki je zbolela za kolero, je danes zjutraj ob pol 5. umrla. Tudi njeni trije otroci, en de-ček in dve deklici, so zboleli za ko-lero.

Carigrad, 7. septembra. Tu je zbolelo včeraj 28 oseb, umrlo pa 20 oseb.

Veleizdajniki.

Petrograd, 7. septembra. Tu se je začel danes veleizdajniški proces proti kapitanu Postnikovu, ki je pro-dajal važne listine Avstro - Ogrski. Poklicanih je 30 prič, med njimi tu-di zaradi veleizdaje obsojeni baron Ungern - Sternberg, ki je prišel v dvorano vkovan v verige na rokah in nogah. Vlada je prepovedala li-stom poročati o procesu drugo kakor obsodbo.

Sultanove dragocenosti.

Carigrad, 7. septembra. Sedaj je končno določeno, da bodo dragoceno-sti bivšega turškega sultana prodali meseca novembra na javni dražbi v Parizu.

Vročina.

Pariz, 7. septembra. V okolici Nantesa, kjer je imel XI. armadni zbor manevre, so vsled vročinske ka-pi umrli 4 vojaki, 200 vojakov leži bolnih v bolnišnicah.

Maroko.

Berolin, 7. septembra. Vesti o prekinjenju pogajanj med Nemčijo in Francosko, ki jih je prinesla vse-nemška »Post«, se od vseh strani de-mentirajo.

Pariz, 7. septembra. Tu presoja-jo situacijo zelo optimistično. Odloči-tev pričakujejo v prihodnjih dneh.

Zrakoplovstvo.

London, 7. septembra. Neki an-gleški zrakoplovec, čigar imena pa sedaj še ne imenujemo, je obljubil, da v 48. urah prileti, ne da bi se spustil med potjo na tla, iz Londona v Se-verno Afriko.

Dobri perzijski strelec.

Teheran, 7. septembra. Vjete-ga Aršada, poveljnika nekih eksahovih čet, so danes ob 7. zjutraj ustrelili. Ko so prvič ustrelili na njega, je bil le lahko ranjen in je zaklical: »Žive-la domovina!« Se-le po drugi salvi se je mrtev zgrudil.

Protirevolucija na Portugalskem.

Dunaj, 7. septembra. Poročila o rojalistični protirevoluciji na Portu-galskem, ki smo jih prinesli tudi mi že sroč, dementirajo vsi jutranji li-sti v Lisboni. Kljub temu pa vzdr-žujo privatne brzojavke resničnost teh prvotnih poročil.

Danes so dospеле sledeče brzo-javke:

Lisbona. Ministrski svet, ki se je sestel včeraj popoldne, je obrav-naval celo noč in je določil vse od-redbe, ki jih je treba proti prodira-jočim rojalistom. — London. Ladje, ki so bile od angleške vlade zasežene v angleških pristaniščih, so bile na-menjene za Portugalsko in polne orožja. Dve ladji sta odpulli že prej v portugalsko vodovje. — Rotter-dam. »Rotterdam Courand« poroča iz Lisbone, da so rojalisti že vdrli čez severne meje in zavzeli trdne pozicije. Med rojalisti in republikanskim vojaštvom je prišlo že do manjših spopadov.

Gospodarstvo.

— Perutninarsko razstavo pri-redi odbor osrednje perutninarske zadruge dne 4. in 5. novembra t. l. v Ljubljani. Opozarjamo vse one, ki hočejo razstaviti perutnino, to je ko-koši, gosli, race, purane in golobe ter tudi jajca posameznih vrst, še sedaj na to in jih prosimo, da se priglase pri podpisnem pravočasno in sicer najkasneje do 1. oktobra. Obenem naj označijo plemo, katero namera-vajo razstaviti. S to razstavo bo v zvezi tudi oddelek za domače zajce. Natančneje pojasnilo in program se objavi pravočasno v časopisih. — Iv. Zupan, nadučitelj v Dolskem, p. Dol.

— Prodaja smrekovega, jelove-ga in bukovega lesa. Gozdarsko rav-nateljstvo deželne vlade v Sarajevu proda iz gozdnega okoliša Donluka okraj Travnik in Jajce približno 200.000 m³ smrekovega in jelovega ter približno 30.000³ bukovega lesa. Sprejmejo se samo pismene, na celo razpisano količino se glasuje ponu-bde, ki jih je vložiti do dne 15. no-vembra t. l. 11. ure popoldne pri go-zdarskem ravateljstvu deželne vla-de v Sarajevu. Razglas z natančnej-šimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani inte-resentom na vpogled.

— Banka P. V. Rovnianek v konkurzu. Banka P. V. Rovnianek v New Yorku in Pittsburgu je glasom razpisa c. kr. trgovinskega ministr-stva z dne 8. avgusta t. l. prišla za-četkom leta v konkurz. C. in kr. kon-zularni uradi v New Yorku in Pitts-burgu so vse potrebno ukrenili, da brezplačno varujejo koristi avstro-ogrskih podanikov, prizadetih pri tem polomu. Pri tem pridejo v prvi vrsti v poštev avstrijski izselniki, ki so pri prejemanih banki vlagali svoje prihranke ozir. so jo poverili, da jim pošlje denar v staro domovi-no. Natančnejša pojasnila dajejo pri-zadetim krogom okrajna glavarstva, odnosno mestni magistrat ljubljan-ski.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Zitne cene v Budimpešti. Dne 7. septembra 1911.

Termin.

Pšenica zaoktober 1911.	za 50 kg	11-95
Rž za oktober 1911	za 50 kg	10-43
Koruza za september 1911	za 50 kg	8-85
Koruza za maj 1912	za 50 kg	8-92
Oves za oktober 1911	za 50 kg	9-52

Kotlet.

Jako trdno.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. septembra: Anton Mrak, rejec, 3 mesece, Strelška ulica 15.
Dne 5. septembra: Amalija Tome, učiteljica, 40 let, Karlovska cesta 14. — Edvard Pele, sin kopališkega sluga, 5 let, Ilirska ulica 31.
Dne 6. septembra: Jakob Mohorič, delavec, 60 let, Tržaška cesta 24. — Pavel Polajnik, rejec, 13 dni, Sodarska steza 4. — Izidora Gabrovšek, rejenska, 5 mesecev, Cesta na lo-ko 22.

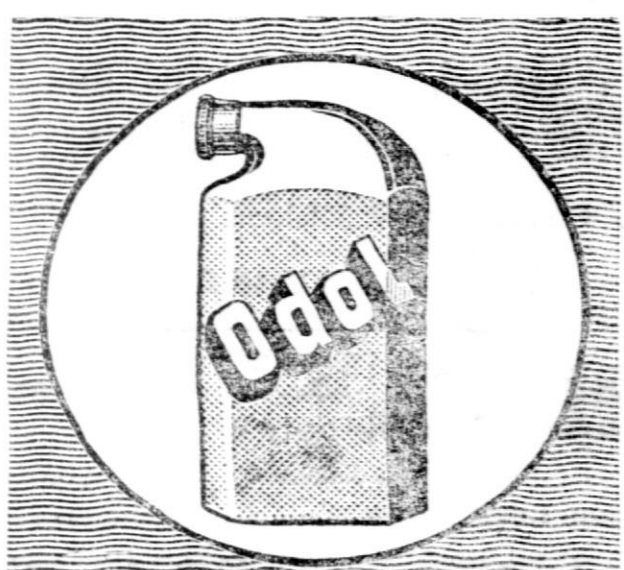
V deželni bolnici:

Dne 2. septembra: Lucija Miko-lič, delavka, 64 let.
Dne 4. septembra: Jernej Nove-ji, delavec, 14 let.
Dne 5. septembra: Fran Grego-rič, ubožec, 66 let. — Andrej Češnik, občinski ubožec, 70 let.

Poskusite samo enkrat proti oslabelosti živcev izvrstno redilno sredstvo »Nutrigen« in ostali mu boste vedno zvesti. Slabost živcev, utrujenost in oslabelost se odstrani-jo, ako redno uporabljate Nutri-gen. Najenostavnejše in najboljše je, ako pišete dopisnico na podjetje »Nutri-gen«, Budapešta, III. Erzsébet-körút 16, mezz. 173, odkoder se vam pošlje zastoj knjiga s pojasnili in poiz-kusna pošiljatev »Nutrigena«.

Mnenje gospoda dr. Kamboseva, dr. W. Harajewicza Dunaj.
Gospod J. Serravallo Trst.

Z velikim veseljem Vam poro-čam, da rabim že več let v svoji prak-si Vaš izdelek Serravallovo kina-vino z železom. Imel sem izvrstne uspehe, posebno pri izčrpanih mlade-ničih, bledičastih in pri rekonvale-scentih po influenci ali malariji in to me izpodbuja, da še naprej predpi-sujem Vaš izdelek.
Dunaj, 16. aprila 1909.
Dr. W. Harajewicz.

Najboljša ustna voda sveta.

Prporočamo novo trgovino z manufakturnim blagom.

J. CIUHA
Preje Jesih & Windischer

Ljubljana
Stari trg 1
(prej bazar)
postaja elektr. železnice.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA** kolesa.

Majhširnje jastvo. Ustrojeni ceniti brezplačno.

K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesih posam. deli.
Izposojevanje koles.

Meteorološko poročilo.

Vidna v od morjem 3002. Srednji srčni tok 20-70 cm

sepiem	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
6.	2. pop.	738.0	28.0	slab jug	del oblak.
7.	9. zv.	738.7	21.6	sl. azah.	
7.	7. zj.	741.1	14.1	sl. vsvzh.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 20.5°, norm. 16.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Dr. Demšar

zopet ordinira.

3057

2 mizarska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

Filip Lazar, mizar, Jesenice, Gorenjsko.
2948

Dijak

iz boljše hiše
dobi popolno oskrbo pri gimnaz. profesorju. — Naslov pove upravnitvo »Slov. Naroda.«
3031

Dve krasni, svetli sobi

s posebnim vvhodom, pripravi na kako pisarno, na najlepšem prostoru mesta, se oddaste takoj ali za novembrov termin.
Kje, pove upravnitvo »Slov. Naroda«.

Pridnega učenca

iz poštene hiše, z dobrimi šolskimi spricvali
sprejme takoj 3053

Ivan Ravnikar, špecerijski trgovec v Celju.
Dekliški internat MOLL-DALLMER
dr. dipl. kuharski in gospod. učiteljica Dunaj VIII., Wickenburg. Telefon 18025 v zvezi s Schwarzwaldovimi zavodi in drugimi šolami. — Izborna oskrba. — Fina skrbna vzgoja. — Lepi, zračni prostori.
Zmerne cene. 2932
Sprejem za vse šolsko leto ali za krajši čas. Prospekti v internatu, VIII., Wickenburg, 3 ter v Schwarzwaldovih zavodih I., Wallnerstr. 2. :

V gostilni F. Novak

nasproti tobačne tovarne igra jutri na praznik in
vsako nedeljo
demača godba za ples.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izkazali sočutje ob boleznih in smrti našega predobrega in preljubljenega soproga, oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Simona Treo

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini za tolažilne obiske in častno spremstvo pri pogrebu, nadalje preblagorodnim gospodom svetniku dr. Edo Slajmerju in primariju dr. Ivanu Jenku za zdravniško pomoč; Častitim sestram iz reda sv. Vincencija Pavlanskega, nadalje vsem, ki so mu v zadnji pozdrav poklonili krasne vence in šopke ter vsem onim, ki so ga spremili k zadnjemu počitku.

Bog bodi plačnik vsem za vse!

Ljubljana, dne 7. septembra 1911.
3056

Globoko žalnoči ostali.

„Z“ svetiljka

je najmožnejša in najvarnejša vseh električnih svetiljk.

2843

Zaloga in prodaja:
Franc Železnik, Ljubljana, Sodna ulica 6/I.

Prepričajte se o zmožnosti moje firme, ako ob potrebi porabnih in darilnih predmetov vseh vrst zahtevate moj glavni katalog z okoli 4000 slikami gratis in franko po dopisnici. — C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, Most št. 1168 (Češko).

Učenca

s primerno šolsko naobrazbo sprejme
A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 3045

Lepo meblovana in zračna mesečna

soba

s posebnim vvhodom se odda takoj ali 1. oktob. mesečno najemnina 10 K. — Poizve se pri A. Gabrovšku, Dolensjaka cesta 50, prtiličje. 3023

Dijaki

iz boljše hiše 3054
se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. — Več pove iz prijaznosti g. Cihua, na Starem trgu št. 1.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3 izvršuje vsa čevljarška dela do najfinije izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.
Izdeluje tudi prave gorske in telovadake čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlan čevljar. 245

Išče se takoj
300 do 400 l. svežega dobro steriliziranega

mleka

proti enoletni pogodbi.
Ponuobe naj se pošljejo sub „Mle-karna Nuova York“ Trst, ulica Donato Bramante 4. 3033

Konkurenčna ura budilka

amerikanskega siste-ma, idoč v vsaki legi, trpečna, dobre kakovosti, z triletnim pis-menim jamstvom, da gre dobro in pravilno, K 290, 3 kom. K 8; s kazalom, ki se po noči sveti komad K 3-30, 3 kom. K 9. Ila kakovosti K 2-50, s kazalnikom, ki se po noči sveti K 2-80. — Nikak riziko! Zamenja dovoljena ali denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali če se naprej denar pošlje, priznava jako zmožna svetovna tvrdka Prva tovarna ur Jan Konrad c. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1146, Češko. — Bogato ilustriran glavni katalog z 4000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izkazali sočutje ob boleznih in smrti našega predobrega in preljubljenega soproga, oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Simona Treo

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini za tolažilne obiske in častno spremstvo pri pogrebu, nadalje preblagorodnim gospodom svetniku dr. Edo Slajmerju in primariju dr. Ivanu Jenku za zdravniško pomoč; Častitim sestram iz reda sv. Vincencija Pavlanskega, nadalje vsem, ki so mu v zadnji pozdrav poklonili krasne vence in šopke ter vsem onim, ki so ga spremili k zadnjemu počitku.

Bog bodi plačnik vsem za vse!

Ljubljana, dne 7. septembra 1911.
3056

Globoko žalnoči ostali.

„Z“ svetiljka

je najmožnejša in najvarnejša vseh električnih svetiljk.

2843

Zaloga in prodaja:
Franc Železnik, Ljubljana, Sodna ulica 6/I.

Dijaki ali gospodične

se sprejme na stanovanje in hrano.
Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Gostilna (slovenska)

s prenočiščem v Fuji se zaradi dolge bo-lezni žene ceno proda. Je prav dobro obi-skovana. — Vprašanja pod „Dobra go-stilna“ poste restante Fuji. 3939

Krojaške pomočnike

za fino delo sprejme
JOSIP ROJINA, LJUBLJANA.
3050

Dobra prodajalka

slovenščine in nemščine zmožna v besedi in pisavi se takoj sprejme v špecerijsko trgovino v velikem kopališkem kraju. — Istotam se tudi takoj sprejme

vajenec

s popolno oskrbo in oblačilom. — Ponudbe pod „Svetovno kopališče“ poste restante Ljubljana. 3047

Na prodaj je

zaradi preselitve, dobro upeljana več
:: :: let obstoječa :: ::

trgovina z gostilno

in malim posestvom, edina blizu velikega premogokopa ter dve minuti oddaljena od železniške postaje Velenje v Saleški dolini, pod ugodnimi pogoji. Natančnejše pri lastniku: Ivanu Senica Staravas, Velenje. 3040

Namizna in za napravo jabolčnika

popolnoma dozorela

jabolka

so ceno na prodaj.
Več pove Andrej Uršič, Ilirska Bistrica, Notranjsko. 3006

PEGE

izgubite radikalno pod polnim jamstvom ob rabi prijetne in med vsemi izdelki edino učinkujoče, že 60 let obstoječe
med dr. A. Rixa Pompadurine paste.
Pege, cgrci, rdečica na obrazu in nosu, kakor tudi vsaka nečistost polti, celo gube in brazgotine izginejo za vselej, Vi pa dobite brezhibno lepo polt.
Poizkušnja 1 K. Lonček 3 K.
Za izpolnjenje negovanja kože in telesa rabite med dr. A. Rixa Pompadourin mleko (tekoči puder) dela nežno, neob-čutljivo kožo ter cvetoče izgledanje. Steklenica 3 K. Aristokratsko bele roke dobite ob rabi med dr. A. Rixa Pompa-dourinega mila. Karton (3 kom. K 1-80. Vse oblačilno medčinsko prečiščeni izdelki. 3027
Kosm. dr. A. Rixa laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Zavarovane članske posmrtnine čez kron 12.000.000. Garancijski zaklad kron 220.000.

== Lastni zadružni dom. ==

Izplačane posmrtnine v prvih 3 mesecih 1911 K 85.000. Izplačane posmrtnine v zadnjih 3 mesecih 1910 K 40.000.

Osječka vzajemna podporna zadruga

edina jugoslovanska institucija na principu vzajemnosti, z zakonito predpisano jamčevino in lastnim zadruž. domom.

Sprejema le zdrave člane ne glede na spol in sicer v

Kolo A	Kolo B
od 16. do vštvetvega 60. leta s 1200 člani	od 61. do vštvetega 80. leta s 600 člani
z naslednjimi pristojbinami:	z naslednjimi pristojbinami:
vpisnina K 10.—	vpisnina K 20.—
letna članarina 12.—	letna članarina 12.—
vsak smrtni slučaj 2.—	vsak smrtni slučaj 8.—

izplača pa v slučaju smrti člana

K 2000— po enoletnem članstvu, ako je zavarovatelj redno vplačeval svoje prispevke. Ako član umrje pred enoletnim članstvom, zadruga ne izplača posmrtnine, niti ne povrne vplačane pristojbine. Istotako se odrekla izplačilo posmrtnine, ako je bil član nezdrav vpisan. Ako se je smrtni slučaj vplačal

700 krat
odpade nadaljno vplačevanje, plačuje se le članarina do smrti člana. Prvih pet smrtnih slučajev se plača v pet zaporednih mesečnih obrokih, počeni s mesecem vpisa, daljni smrtni doprinosi pa od slučaja do slučaja. Kdor zaostane tri zaporedne smrtne slučaje na dolgu, izbrši se brez vsacega obvestila, vplačane pristojbine pa zapadejo v korist garanc. zakladu. Za točno izplačilo posmrtnine jamči zadruga z garancijskim fondom.

Modistko in učenko

se sprejme takoj.
Več pove upravnitvo »Slov. Naroda.«

GOSTILNA „HOTEL VEGA“

3009 Spod. Šiška pri Ljubljani se takoj odda v najem ali pa na račun
Vpraša se osebno pri lastniku
Anton Maver v hotelu ali Motel-kovi ulici št. 19 v Ljubljani.

Fotografični atelje

v Trstu se proda, ker se delo opusti radi boleznih. Cena 2000 K. Naslov pove uprav. »Sl. Nar.«

Miss Farler

English lessons

15 september
Dalmatinova ulica 7. II. nadstr. Vprašati je pri ge. M. Tönnies, Du-najska cesta št. 25. 2959

Dinamostroj

87 ampere pri 300 voltih (za 36 konj-skih sil) rabljen, vendar brezhibno ohranjen, se zaradi postavitve močnej-šega dinamostroja
proda.
Več v upravnitvu »Laibacher Zeitung«. 2982

Kuč

najboljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franko K 4-50.
Br. Novakovič, Ljubljana.

Tigraste spalne odeje

dobre stanovitne kakovosti. St. 2051. Okazijske tigraste flanelaste odeje, debele, temelj meliran, s pa-sasto borduro 175 x 100 cm velikosti K 2-20. St. 2051 1/2. Ista, 124 x 200 cm velika K 2-60. St. 2050. Izredno cena spalna odeja, svetlo-siva s pisano borduro 175 x 100 cm velika K 1-70. St. 2050 1/2. Ista boljše, kakovosti 190 x 130 cm K 2-40. Največja izbira v mojem glavnem kata-logu. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Pošilja naravnost privatnim po povzetju ali denar naprej priznava jako zmožna svetovna firma c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 1156, Češko. — Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Zavarovane članske posmrtnine čez kron 12.000.000. Garancijski zaklad kron 220.000.

== Lastni zadružni dom. ==

Izplačane posmrtnine v prvih 3 mesecih 1911 K 85.000. Izplačane posmrtnine v zadnjih 3 mesecih 1910 K 40.000.

Osječka vzajemna podporna zadruga

edina jugoslovanska institucija na principu vzajemnosti, z zakonito predpisano jamčevino in lastnim zadruž. domom.

Sprejema le zdrave člane ne glede na spol in sicer v

Kolo A	Kolo B
od 16. do vštvetvega 60. leta s 1200 člani	od 61. do vštvetega 80. leta s 600 člani
z naslednjimi pristojbinami:	z naslednjimi pristojbinami:
vpisnina K 10.—	vpisnina K 20.—
letna članarina 12.—	letna članarina 12.—
vsak smrtni slučaj 2.—	vsak smrtni slučaj 8.—

izplača pa v slučaju smrti člana

K 2000— po enoletnem članstvu, ako je zavarovatelj redno vplačeval svoje prispevke. Ako član umrje pred enoletnim članstvom, zadruga ne izplača posmrtnine, niti ne povrne vplačane pristojbine. Istotako se odrekla izplačilo posmrtnine, ako je bil član nezdrav vpisan. Ako se je smrtni slučaj vplačal

700 krat
odpade nadaljno vplačevanje, plačuje se le članarina do smrti člana. Prvih pet smrtnih slučajev se plača v pet zaporednih mesečnih obrokih, počeni s mesecem vpisa, daljni smrtni doprinosi pa od slučaja do slučaja. Kdor zaostane tri zaporedne smrtne slučaje na dolgu, izbrši se brez vsacega obvestila, vplačane pristojbine pa zapadejo v korist garanc. zakladu. Za točno izplačilo posmrtnine jamči zadruga z garancijskim fondom.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočila se za stavbna dela vsake vrste.

Naznanilo.

Na c. kr. državni višji realki v Idriji se prične šolsko leto 1911/1912 s skupno službo božjo

dne 19. septembra 1911.

Vpisovanje v I. razred se vrši dne 15. septembra dopoldne od 8.—10. ure dop. naprej.

V vse ostale realne razrede se bodo sprejemali učenci dne 18. septembra, in sicer: II.—IV. razred dopoldne od 8.—12. ure, V.—VII. razred pa popoldne od 2.—5. ure.

V pripravljani razred se bodo vpisovali učenci dne 15. septembra dopoldne od 10.—12. ure.

Nadaljna pojasnila so razvidna iz razglasa na črni deski; daje jih pa tudi ravnateljstvo.

Ravnateljstvo c. kr. državne realke v Idriji.

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikallj.

C. kr. avstrijski pošto-tranšitni konto št. 114.603. Ljubljana, Kongresni trg št. 15. Naslov brojavkam KLAVIR - BREZNIK, Ljubljana.

(nasproti nunske cerkve).

Klavirje dvorne tvrde Bösendorfer, Czajka, Höpfl & Heitzmann, Stelzhammer in Manborg (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivem blagu, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično

pismono 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnina najnižja. Popravila in ugleševanje vseh glasbil najceneje. Freigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovji in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odprto!

Slovenska trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

Pravica javnosti podeljena z odlokom c. kr. ministrstva za bogastje in uk z dne 20. avgusta 1911, št. 28.837.

Sprejemno naznanilo.

V dvorazredno Slovensko trgovsko šolo v Ljubljani se bodo še sprejemali učenci

dne 16. septembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne.

V pripravljani razred se sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 13 let ter so dovršili najmanj štiri razrede ljudske šole.

V I. letnik se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so dovršili 4. razred kake srednje šole ali ki so vsaj z zadostnim uspehom dokončali popolno meščansko šolo.

K vpisu naj pridejo učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese s seboj **krstni list**, zadnje šolsko izpričevalo in K 15 vpisnine in prispevka k učilom.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1911.

3038

Ravnateljstvo.

Za prihodnje šolsko leto se sprejmeta dva dijaka ali dve gospici

na stanovanje in hrano v bližini nove gimnazije na Poljanski cesti. Na razpolago so tudi naučne knjige ter naj-novejši leksikon.

Poizve se prit vrdki Ant. Krisper na Mestnem trgu v Ljubljani.

Lična vila

z vrtom in vodovodom, oddaljena 20 min. od Bleškega jezera na Gorenjskem, porabna tudi za restavracijo ali prodajalno.

se prodaja

takoj pod zelo ugodnimi pogoji.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«

Grofovski

2818

kolegij Waldsee Gorica.

Edini moški zavod z nemško ljudsko šolo koncesijonirano od c. kr. šolske oblasti.

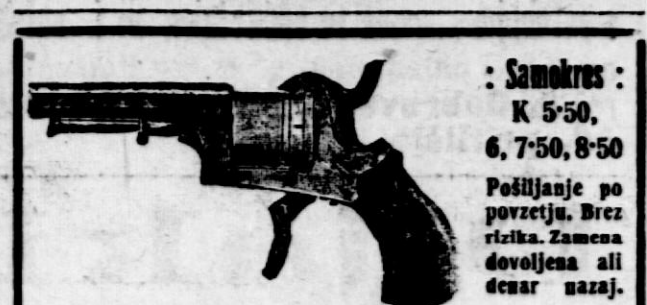
Sprejmejo se tudi mladeniči, ki obiskujejo v mestu srednjo šolo. — Letna pensija 500 K za ljudsko, 700 K za srednješolske učence. — Natančna pojasnila daje ravnateljstvo.

Trije dijaki

boljših rodbin, ki bi obiskovali meščansko šolo Krškem,

se sprejmejo v popolno oskrbo v dobri pošteni družini pod strogim nadzorstvom. — Poizve se v trgovini

g. Aumana v Krškem.

Samokres : K 5-50, 6, 7-50, 8-50 Poizvanje po povzetju. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Samokresi

skrbno zastreljeni, z državnim kolekom o tem, najboljša kakovosti in najlepše izvršitve z jamstvom za brezhibno funkcioniranje dobavlja c. in kr. dvor. dobavitelj

Jan Konrad, Most 1162, Češko.

Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Zenitna ponudba

2950

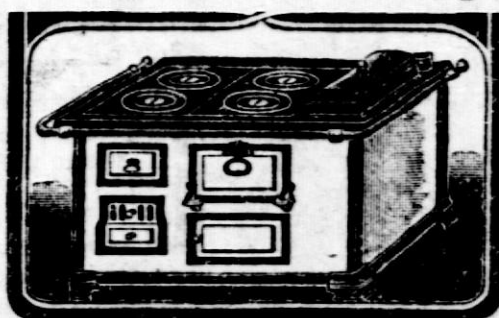
Zenitna ponudba

Mlad obrtnik in posestnik išče tem potom družico, staro od 24 do 28 let, katere mora biti dobra gospodinja, zmožna nemščine er s 5000 kronami :: :: premoženja. :: :: Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, pošto ležeče Jesenice pod „Dobra gospodinja“.

Zenitna ponudba

Zenitna ponudba

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. Z. Wels, Ger. Avstr. 1813 Katalogi zastoj in poštne prosto.

Mestni dokliški licej v Ljubljani.

Vpisovanje za deklice, ki hočejo nanovo vstopiti v I.—V. razred, bode

v soboto, dne 16. septembra, od 9.—11. ure.

Oglasiti se je v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov s krstnim ali rojstnim listom in z zadnjim šolskim izpričevalom.

Sprejemni izpiti bodo dne 18. septembra ob 8. uri zjutraj.

Natančnejše v zavodu na črni deski.

RAVNATELJSTVO.

Krompir

brezhiben, lep ter prebran

kupuje v vsaki množini

tvrdka Jv. A. Hartmann naslednik A. Tomažič

Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Naznanilo.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanova ulica. Zraven „Narodnega doma“.)

se prične šolsko leto 1911/12 s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 19. septembra ob 9. uri.

Nanovo vstopajoči učenci za prvi razred se bodo vpisovali dne 16., za višje razrede pa dne 17. septembra dopoldne.

Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je zglediti dne 18. septembra dopoldne.

Vsa natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem poslopju.

2979

Ravnateljstvo.

RAZGLAS.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za

dobavo premoga in koksa za l. 1912, event. 1912 in 1913.

na dan 27. kimovca 1911. konkurenčno razpravo.

Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12 ure dopoldne gori omenjenega dne c. kr. tobačni tovarni vpslati.

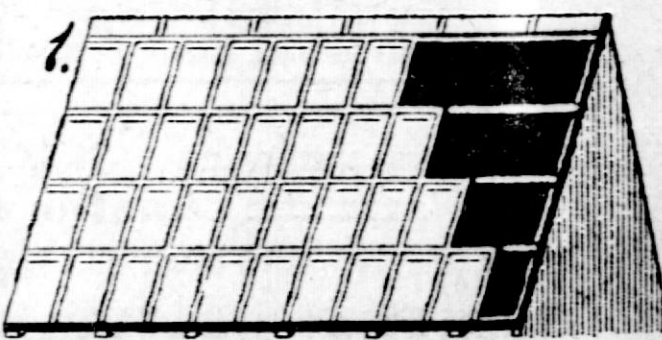
Popolna vsebina razglasa, kateri se tuuradno lahko vpogleda, nahaja se v uradni »Laibacher Zeitung«.

C. kr. tobačna tovarna.

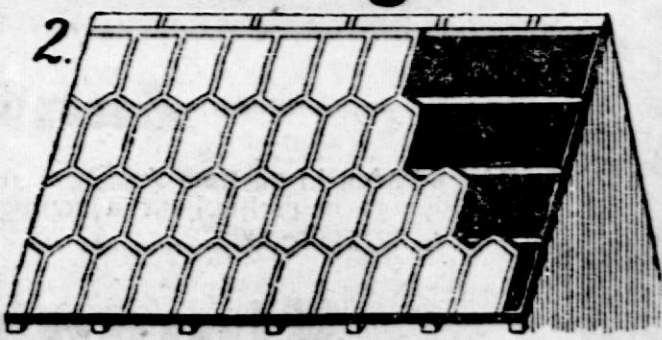
LJUBLJANA, dne 30. avgusta 1911.

2991

Strešni krilci „Sv. Florijan“

Patent Insom iz posvinčenjene in pocinjene železne pločvine, pobakrenjeni z asbestno podlogo. Trpežno! Varni proti viharju in ognju, trpežni proti vremenu, in ne potrebujejo nikake naknadne poprave. Lažji in položnejši strešnik. Solventni zastopniki se iščejo povsod.

Ludwig Insom, Gradec, Wartingergasse št. 32.

Nervozno stoletje

se po vsi pravici imenuje naša doba, ker često svoje živce prenapnemo z mrzlično neumornim delom, dokler se končno radi nenaravnega načina življenja

živčni sistem popolnoma ne utruji.

Bivati v takem stanju, je za bolnika zelo usodepolno in je skrajni čas, poprijeti se pravega sredstva. Tako sredstvo je slovit „Nutrigen“ ki se po pravici imenuje „Kralj rodilnih preparatov“.

Je to živčno krepilo prve vrste, redilni preparat, često preizkušen, brez škodljivih snovi, ki zopet okrepi oslabele živčne celice in ves organizem osveži in nanovo oživi.

Vsak bolnik lahko zastonj potrkusi to svetovnoznano sredstvo. Odločili smo se, poslati vsakomur, brez katerekoli zavaze, zastonj in poštne prosto po en zavitek „Nutrigena“ in obenem zelo poučno brošuro. — Pišite nam še danes in prijetno boste presenečeni, kako čudovito sigurno pomirjevalno upliva na živce ta izborni redilni preparat, ki je bil sploh kedaj trpečemu človeštvu na razpolago.

Podjetje „Nutrigen“, Budapešta, VII. Erzsébet-körut 16, pritličje 173.

Zanesljiv, samski 3020

vrtnar

se sprejme takoj.

Plača po dogovoru. — Ponudbe na Leop. Jonko, Bovec, Primorsko.

Radi odpotovanja se ceno prodaste :

2 majhni hiši

z velikim sadnim vrtom ter manjša

gostilna

z večjim vrtom.

Več se poizve v restavraciji pri „Zvezdi“, Spodnja Šiška št. 22.

Prostovoljno se prodaja

hiša

v Florijanski ulici

na jako ugodnem prostoru (vogalu.) Stavbišče meri 396 m² in je hiša enonadstropna. — V nji se nahaja 11 sob, 4 kuhinje, 4 kleti drvarnice in dr. — Hiša je posebno za trgovca ali obrtnika prikladna. — Pogoji ugodni. — Pojasnila daje pisarna c. kr. notarja Ivana Plantana v Ljubljani.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz odine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kupujte in zahtevajte odine le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

13

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Keil^{ov} lak

najboljši plesk za mehka tla.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90
Keil-ov lak za pozlatenje okvirov . . . 40
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah . . . 30
Keil-ova pasta za čevlje . . . 30

2921 Dobiva se vedno pri Leskovcu & Medenu v Ljubljani.

Postojna: Anton Ditrich. Idrja: Valentin Lapajne. Črnomelj: Anton Zorc.
Škofja Loka: Matej Žigon. Kamnik: Edvard Hajek. Kranj: Franc Dolenz. :: ::
Radovljica: Oton Homan. Novo mesto: Ivan Picek. Kočevje: Franc Loy. :: ::

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo:

v četrtek 14., petek 15. in v soboto 16. septembra
dopolodne od 9. do 12. ure, popoldne od 3. do 5. ure.

Gojencem šole se podaja umetniška-glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorske in koncertne višine; v violi, violončelu, kontrabasu, flauti, obri, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu, pozavnih do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno-teoretičnih vedah t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu in eventualno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolna izobrazba za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelnštvo itd.

Zavod stoji pod artističnim vodstvom g. koncertnega vodje M. Hubada in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja Frana Gerbiča.

Na zavodu poučuje 14 glasbenih učiteljev; med temi: Fr. Gerbič, M. Hubad, Jos. Vedral, Jan Rezekov namestnik, Vida Talichova, Klotilda Praprotnik, Jara Chlumecka, Josip Pavčič in drugi.

Natančnejši podatki so razvidni iz lepakov.

Odbor „Glasbene Matice“.

C. kr. priv. zavarovalna družba.

C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinovne razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih stvari, nadalje proti požarnim škodam živine, zalogo vsakovrstnega blaga, kmetijskega orodja, priredelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in kladje v poslopjih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrcalne stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vioma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nevarnostim, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Stanje zavarovanih svoj . . . K 215.000.000
Premijske rezerve . . . „ 54.000.000
Letni dohodki na premijah . . . „ 11.000.000

Družba zavaruje na človeško življenje po najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:

- za slučaj smrti: da je glavica plačljiva takoj po zavarovančevi smrti na njega zaostale ali kako drugo določeno osebo;
- za slučaj smrti in mešana zavarovanja z oporotvijo plačila zavarovalnice, oziroma s priznanjem dosmrtnih rent ob nastali onemoglosti nadalje sprejema
- zavarovanja za doživetje, preskrbovanje za starost, zavarovanja otroških dot., plačljivo pri dosegu določene starosti na zavarovanca samega;
- zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo vdov in vzgojinskih rent po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji, kakor nezavrnjenost in nezapadlost police, jamstvo tudi za slučaj vojske brez posebne premijske doklade itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sočnijska ulica št. 1.

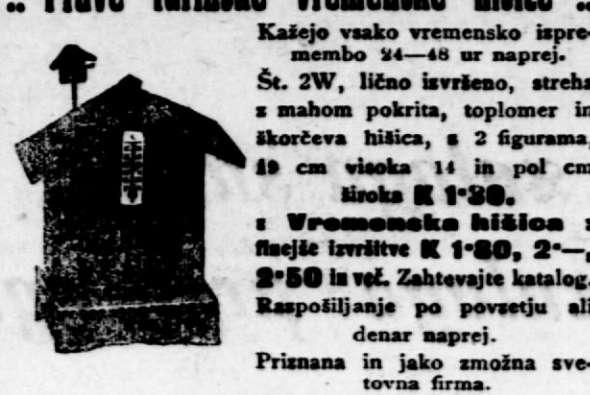
Vodja generalnega zastopa: Jos. Prosenc.

Lep lokal za trgovino

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt, se takoj z opravo ali brez oprave odda.

Pisma pošto ležeče pod „Lokal“

Prave turistične vremenske hišice

Jan Konrad, 1160
c. kr. dvorni dobavitelj, Most št. 1160 (Čisto).

Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo vsakemu gratis in franco.

Močni salon.

Castilim damam priporočam

klobuke

le najfinerejšega okusa

Iša Škof-Danek

239

Šod Franca.

Šatni klobuki vedno pripravljeni. Tudi tudi venci o trakov in razne cvetlice

doma izdelane.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto.

Zahtevajte cenike!

Na debelo in drobno

po nizkih cenah priporočam svojo bogato založeno 240

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.

354 Devocionalije

in vse vrste blago za božja leta.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jovnikarjev naslednik

Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Išče se

knjigovodja za večje trgovsko podjetje.

Ponudbe pod „podjetje“ na upravo „Slov. Naroda“. Želi se fotografijo.

3022

Kupi se

suh želod.

Ponudbe pod „želod“ na uprav. „Slov. Naroda“.

3021

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju

se bodo vrátili vzprejemni izpiti za prvi razred

dne 16. septembra 1911.

od 1/9. ure naprej.

Učenci, ki žele biti sprejeti v I. razred, naj se oglase v spremstvu svojih staršev ali njih odgovornih namestnikov dne 15. septembra od 9.—12. ure dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu. S seboj naj prinese krstni ali rojstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglašijo tudi pismeno, ako pošljejo gori imenovani listini pravočasno po pošti.

V II.—VIII. razred se bodo učenci vzprejemali 16. sept. od 8.—12. ure. Šolsko leto 1911/12 se začne dne 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

3028

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije

v Kranju, dne 4. septembra 1911.

Hotel Südbahn v Gorici

Telovadni trg.

Naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo poverili vodstvo imenovanega hotela s 1. septembrom t. l.

gosp. Josipu Szalay,

ki je služboval doslej kot plačilni natak in v tem podjetju. Strokovna zmožnost njegova je obče znana.

Prosimo slavno občinstvo, naj to velevažno podjetje, katero naj bi služilo v prvi vrsti domačim potrebam, v drugi pa tujskemu prometu in v povzdigo mesta Gorice, izdatno podpira.

3029

Trgovsko-obrtna zadruga.

Anton Šarc, Ljubljana

Izdelovanje perila, pralnica in svetilniškalnica z električnim obratom priporočam zelo dobro in so-
lidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste.

Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezene se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, nogavice, maje,

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta
poskušnja vsakega zadovoljila.

VZORCI NA RAZPOLAGO.

Izdelanega 700.000 q Portland cementa.

Croatia, tvornica Portland cementa delniška družba v Zagrebu

se priporoča ob najnižjih cenah za dobavo celih vagonov prima Portland cementa izvrstne, norme društva inženirjev in arhitektov daleč nadkriljujoče kakovosti. Zaradi nedosegljive krepkosti zlasti prikladen za konstrukcije železobetona. Izreden za proizvodnjo cementnega blaga. Brez peg in stanovitne barve. Vprašanja na centralno poslovnico:

Naslov za brzojavke: Croatiacement, Zagreb.

Zagreb, ulica baruna Jelačića br. 2.

Telefon internurban 000

Dva dijaka

iz boljše hiše
sprejme na hrano in stanovanje
mestni učitelj Janko Likar, Nova
ulica št. 3. 3012

Državno izprašana 2966

učiteljica italijanskega
in francoskega jezika,

ki je sedem let bivala v Florenci,
daje pouk. Jezikovni tečaji.

Več pri gđ. Nadeniczek, Dal-
matinova ul. 10, visoki parter.

Volika zaloga najmodernejših slamlankov.

Klobuke cilindre
in čepice
v najnovejših
fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pristni Panama-slamlanki od 9 K do 50 K.

FRANC SOUVAN Sin
LJUBLJANA

**Veletrgovina & manufak-
turnim blagom.**

*Čvorniška zaloga sukna.
Najpečja zaloga preprog.
Popolne opreme za neveste.
Čprave za hotele in stanovanja.*

*Najnižje cene!
Strogo solidna postrežba!*

Narodno podjetje!

Inženirska akademija Wismar na Vzh. morju.
Politehnika za stavbne inženirje in arhitekto, strojne in elektro-
inženirje, železnobetonsko ter kulturno tehniko. 1016

Oglejte si!

veliko zalogo koles z originalno znamko

„Puch 1911“

pri **Fr. Čudnu**, trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica — samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od K 110— naprej vedno v zalogi.

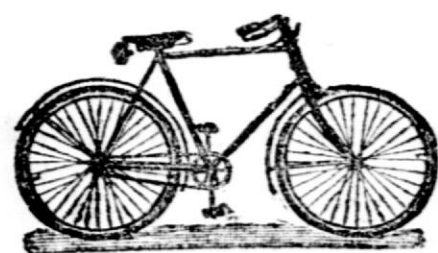
Zaloga šivalnih strojev:

Singer in Ringschiff.

Pouk za vezenje s strojem brezplačno. 918

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerne cene.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovenca in Slovenke je
da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čisto
(krema)

za čevlje in usnje

katero je priznalo najboljšo.

Skatljica stane 24 vinarjev.

Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter
vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.

Edino le čisto v tej
obliki in z zamko

4306

se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovža) in Sv. Petra cesta 8

Nikelnasta moška ura z verižico od K 4-50 naprej
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44- „
Nikelnasta damska „ z verižico „ 8-50 „
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20- „
Uhani zlato na srebro „ „ „ „ „ 1-80 „
14 kar. zlata uhani „ „ „ „ „ 4-50 „

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Telefon št. 273.

Telefon št. 237.

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 28

Rad
preselitve
trgovine

Krasne
BLUZE,

fine
KOSTIME, KRILA,

plašče, pelerine, nočne halje,
predpasnike, perilo, tudi po meri,

otroške oblekice, čepice,
potrebščine za novorojenčke,

moderce, pasove, nogavice, rokavice,
moške srajce, ovratnike in drugo modno blago.

Pošilja se na ogled po pošti.

prodaja po zelo
znižani ceni

☒ ☐ ☒
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
☒ ☐ ☒

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

☒ ☐ ☒
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasni itd.
☒ ☐ ☒